

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної
справи

ДО ЗАХИСТУ
завідувачка кафедри міжнародної
електронної комерції та готельно-
ресторанної справи
доц. Данько Н.І.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему: «Впровадження стартапів в індустрії гостинності: ризики та
перспективи»

Виконав:
студентка 2 курсу, групи УГРз-41
спеціальності 241 Готельно-ресторанна
справа
ОПП «Готельно-ресторанна справа»
Звонарьов Анатолій

Керівник:
д.е.н., проф. Жихор О.Б.

Рецензент:

_____ Сmachило В.В. _____
Підсумкова оцінка:
за шкалою ЗВО: _____
кількість балів: _____

Голова Екзаменаційної комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків – 2023 року

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи

ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Студентки Звонарьов Анатолій Олександрович

Курсу IV групи УГР-41

Тема кваліфікаційної роботи: «Впровадження стартапів в індустрії гостинності: ризики та перспективи»

затверджена наказом від 24.03.2023 року № 4002-5/592

Графік виконання робіт:

Назва розділів роботи	Дата закінчення	Відмітка про виконання (підпис керівника)
Теоретичні засади створення стартапів	01.04.2023	
Дослідження потенціалу створення старапівв індустрії гостинності	20.04.2023	
Обґрунтування відкриття міні-готелю	12.05.2023	

Термін подання роботи на кафедру 22.05.2023 р.

Термін та результати попереднього захисту (допуск/ недопуск до захисту, ступінь готовності роботи у відсотках) 22-27.05.2023 р.

КЕРІВНИК РОБОТИ:
ЖИХОР

д.е.н., проф. Олена

Дата видачі завдання 1.12.2023 р.

Завдання прийняте до виконання

Анатолій ЗВОНАРЬОВ

Завідувачка кафедри
міжнародної електронної комерції
та готельно-ресторанної справи,
ДАНЬКО

к.е.н., доц. Наталя

АНОТАЦІЯ

Звонарьов А.О. Впровадження стартапів в індустрії гостинності: ризики та перспективи

Розглянуто теоретичні засади функціонування стартапів в світі а в Україні, дослідили питання визначення стартапу, використали для дослідження релевантні. Здійснили огляд стартап-екосистеми України, розглянули її структуру, можливості, які надає. Проаналізували сучасний стан стартап-екосистеми та ризики, що супроводжують стартапи на всіх етапах в на укрїнському ринку. Розглянули рейтинги та позиції України в них.

В третьому розділі запропонували проєкт з довгострокової оренди житла для переміщених осіб зараз з подальшим його переміщення м у курортну зону. Зроблені всі розрахунки, обґрунтовано ефективність проєкту.

Ключові слова: стартап, стартап-екосистема, венчурні фонди, бізнес-інкубатор, міні-готель

ANNOTATION

Zvonarev A.O. Implementation of startups in the hospitality industry: risks and prospects

The theoretical foundations of the functioning of startups in the world and in Ukraine were considered, the issue of defining a startup was investigated, and the relevant ones were used for research. We carried out an overview of the startup ecosystem of Ukraine, considered its structure, the opportunities it provides. We analyzed the current state of the startup ecosystem and the risks accompanying startups at all stages in the Ukrainian market. We reviewed the ratings and positions of Ukraine in them.

In the third section, a project for long-term rental of housing for displaced persons was proposed, with subsequent relocation to the resort area. All calculations have been made, the effectiveness of the project has been substantiated.

Keywords: startup, startup ecosystem, venture funds, business incubator, mini-hotel

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СТАРТАПІВ.....	5
1.1. Поняття стартапів та їх різновиди.....	5
1.2. Особливості стартап-екосистеми в Україні: ризики та перспективи.....	14
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ СТВОРЕННЯ СТАРТАПІВ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	23
2.1. Аналіз готельно-ресторанного ринку.....	25
2.2. Оцінка потенціалу створення стартапів на ринку..	36
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ВІДКРИТТЯ МІНІ-ГОТЕЛЮ.....	43
Висновки.....	47
Список використаних джерел.....	50

ВСТУП

Індустрія гостинності в Україні відкриває багато перспектив для запровадження стартапів. Використання технологій може поліпшити ефективність та якість обслуговування в готельно-ресторанній галузі. Стартапи можуть розробляти мобільні додатки для зручного бронювання та розрахунків, платформи для персоналізації досвіду гостей, системи управління резерваціями та інші інновації, які полегшують роботу та забезпечують кращу задоволеність клієнтів.

Гастрономічний туризм набуває все більшої популярності, і Україна, з її багатошаровою кухнею та традиційними стравами, має великий потенціал у цьому напрямку. Стартапи можуть розвивати платформи для організації гастрономічних турів, ресторани агрегатори для пошуку місць з унікальною кухнею та інші ініціативи, що сприяють розвитку гастрономічного туризму в країні

Зростаюча свідомість про сталість та екологічну відповідальність впливає на готельно-ресторанну галузь. Стартапи можуть працювати над екологічно чистими практиками, такими як використання місцевих та органічних інгредієнтів, утилізація відходів, енергоефективність та інші ініціативи, спрямовані на зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Україна багата на культурну спадщину, і стартапи можуть розробляти проекти, спрямовані на збереження та пропагування цієї спадщини через туристичні послуги. Це можуть бути віртуальні тури по історичних місцях, культурні фестивалі, екскурсії, спрямовані на пізнання української культури та багато іншого

Об'єктом дослідження є процес функціонування стартапів в індустрії гостинності.

Предметом дослідження є дослідження ризиків та перспектив впровадження стартапів в індустрії гостинності.

Метою роботи є обґрунтування можливості впровадження стартапів в індустрії гостинності з урахуванням ризиків та перспектив.

Для досягнення поставленої мети необхідно послідовно вирішувати такі завдання:

- визначити поняття стартапів, розглянути їх різновиди;
- розглянути особливості стартап-екосистеми, її основних елементів та можливостей, які вона створює;
- здійснити аналіз готельно-ресторанної індустрії, можливостей запровадження стартапів;
- оцінити перспективи та ризики створення стартапів на ринку;
- обґрунтувати запровадження стартапу в індустрії гостинності.

Для дослідження були використані англійські та українські джерела літератури, рейтингові звіти та оцінювання, опитування Forbes та різноманітні звіти інших компаній тощо.

Новизна та практична значущість роботи полягає у різносторонньому аналізі запровадження стартапів в індустрії гостинності, обґрунтуванні однієї з таких ідей.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СТАРТАПІВ

1.1. Поняття стартапів та їх різновиди

Стартап – це молода компанія або проєкт, що працює в інноваційній сфері та має потенціал для швидкого зростання. Це поняття поширене в сфері підприємництва і відноситься до підприємств, які працюють над впровадженням нових ідей, продуктів або послуг на ринку.

Європейська стартап мережа надала наступне визначення: «Стартап – це незалежна організація, яка молодша за п'ять років і спрямована на створення, вдосконалення та розширення масштабованого, інноваційного, технологічного продукту з високим і швидким зростанням.

Це визначення поділяється на такі аспекти:

1. Вік. Стартап молодше п'яти років і перетворюється на невелику компанію середнього розміру, перш ніж стати кооперацією.
2. Незалежність. Стартапи – це створені підприємства, які в певний момент належать та керуються засновниками.
3. Інноваційність. Стартапи впроваджують нові ідеї, концепції, продукти або послуги, які відмінні від існуючих на ринку рішень. Інноваційність є ключовим елементом, що дозволяє стартапу зайняти свою нішу і конкурувати з іншими гравцями. Стартапи використовують такі можливості, як нові технології, для пошуку нових і часто більш ефективних рішень проблем і створення нових продуктів, які краще задовольняють потреби як окремих осіб, так і компаній.
4. Ризиковість. Стартапи зазвичай пов'язані з високим рівнем ризику, оскільки їхні ідеї ще не мають встановленої ринкової популярності або відповідного доходу. Це пов'язано з невизначеністю та потенційними труднощами на шляху досягнення успіху.
5. Масштабованість. Одним з ключових аспектів стартапу є потенціал для швидкого зростання та масштабування. Стартапи зазвичай

мають амбітні плани розвитку і ставлять перед собою завдання швидко вийти на нові ринки, залучити більше клієнтів і збільшити свою ринкову частку.

6. Інвестиції. Багато стартапів залежать від залучення зовнішнього фінансування від інвесторів. Це можуть бути як ангельські інвестори, венчурні інвестори, так і корпоративні фонди. Інвестиції допомагають стартапам здійснювати необхідні витрати на дослідження та розробку, маркетинг, розширення команди та інфраструктуру.

7. Гнучкість та швидкість. Стартапи відрізняються швидкістю реагування на зміни ринкових умов та гнучкістю в прийнятті рішень. Це дозволяє їм швидко адаптуватися до нових вимог та змінювати свою стратегію для досягнення успіху.

8. Високий потенціал зростання. щоб досягти масштабу, стартапи повинні мати можливість працювати на хорошому потенційному ринку. Цей ринок має бути достатньо великим і/або досить швидко розвиватися, щоб забезпечити постійний попит на продукт стартапу [4].

Стартапи є важливим джерелом інновацій, розвитку господарства та зміни економічних моделей. Вони залучають підприємливих людей, мають потенціал змінити світ навколо нас та створити нові ринки та можливості.

Розвиток стартапів залежить від багатьох факторів, які можуть сприяти їх успіху. Ось деякі з найважливіших факторів, що впливають на розвиток стартапів на ринку.

Першочерговим фактором успіху стартапу є ідея, яка є інноваційною, унікальною та має потенціал на ринку. Якісна ідея, яка вирішує проблему або задовольняє потребу, може привернути увагу інвесторів та споживачів.

Доступ до фінансування є також критичним для розвитку стартапу. Інвестиції можуть допомогти відкрити нові можливості, залучити талановитих співробітників, здійснити маркетингові кампанії та розширити бізнес. Залучення інвесторів, таких як венчурні фонди, ангельські інвестори або грантові програми, може бути вирішальним для успіху стартапу.

Сильна та спритна команда є запорукою для розвитку стартапу. Команда повинна мати необхідні знання, навички та досвід для реалізації ідеї. Компліментарність навичок, здатність до співпраці та пристосування до змін є важливими аспектами успіху команди стартапу.

Дослідження ринку та аналіз конкуренції є ключовим етапом перед запуском стартапу. Розуміння ринкових потреб, цільової аудиторії та конкурентних переваг може допомогти стартапу визначити свою унікальність та розробити стратегію для виходу на ринок.

Правове середовище та регуляторні вимоги можуть вплинути на розвиток стартапу. Наявність сприятливого правового середовища, підтримка з боку влади та розвиток стартап-екосистеми можуть стимулювати його розвиток.

Успіх стартапу може бути підсилено співпрацею з іншими компаніями, університетами, інкубаторами, акселераторами та іншими структурами, які можуть забезпечити доступ до експертів, ресурсів та можливостей масштабування [14].

Україна та зарубіжні країни мають ряд інноваційних стартап-інкубаторів, які сприяють розвитку та підтримці нових підприємств і технологій. Ось огляд кількох українських та зарубіжних стартап-інкубаторів.

1. Інноваційний парк "UNIT.City" (Україна) є найбільшим технологічним парком в Україні, який пропонує інфраструктуру, підтримку та простір для розвитку стартапів. Він об'єднує підприємців, технологічні компанії та стартапи з різних галузей.

2. Y Combinator (США) є одним з найвідоміших стартап-інкубаторів у світі. Вони надають фінансування, менторство та підтримку стартапам на ранніх стадіях розвитку. Y Combinator відомий своїми успішними випускниками, такими як Airbnb, Dropbox та Reddit.

3. Station F (Франція): Station F є найбільшим стартап-хабом в Європі, розташованим у Парижі. Він пропонує спільний простір, програми

підтримки та ресурси для стартапів з різних галузей. Station F також співпрацює з великими корпораціями та інвестиційними фондами.

World's largest startup campus in Paris

Join a unique campus and community in the heart of Paris, with 1,000 startups, 30+ programs and a full range of services

Рис. 1.1. Station F як найбільший стартап-хаб в Європі

4. TechStars (США) – це світова мережа стартап-інкубаторів, яка працює в різних країнах, включаючи США, Європу та Азію. Вони надають фінансування, менторство та доступ до мережі інвесторів для стартапів. TechStars спеціалізується на різних галузях, включаючи технології, медіа, електронну комерцію та інші.

5. Level39 (Велика Британія): Level39 є стартап-інкубатором, розташованим у Лондоні, який спеціалізується на фінансових технологіях (FinTech), кібербезпеці та інших інноваційних галузях. Вони надають простір, менторство та мережу контактів для підприємців у цих галузях [15].

Україна стала сприятливим ґрунтом для розвитку багатьох успішних стартапів у різних галузях. Огляд деяких успішних українських стартапів представлено нижче. Найбільша кількість успішних стартапів пов'язана саме з електронним бізнесом, онлайн-платформами.

1. Grammarly є одним з найвідоміших українських стартапів. Вони розробляють та надають інструменти для граматичної перевірки та редагування тексту. Grammarly зарекомендував себе як ефективний інструмент для поліпшення письмової комунікації.

Depositphotos – це онлайн-платформа для купівлі та продажу фотографій, відео та векторних зображень. Вони забезпечують доступ до мільйонів високоякісних ресурсів для дизайнерів, маркетологів та інших професіоналів.

Jooble – це пошукова система вакансій, яка збирає інформацію з різних сайтів зайнятості та робочих майданчиків. Вони надають зручні інструменти для пошуку роботи та пропонують велику кількість вакансій у різних галузях.

TemplateMonster – це онлайн-платформа, що пропонує широкий вибір шаблонів веб-сайтів, графічних елементів та інших цифрових ресурсів. Вони допомагають веб-дизайнерам та бізнесам створювати професійні та ефективні веб-проекти.

Petcube розробляє та виробляє інтерактивні камери для спілкування з домашніми тваринами. Їх пристрої дозволяють власникам віддалено спостерігати, гратися та взаємодіяти зі своїми домашніми улюбленцями через мобільний додаток.

Rozetka – один з найбільших інтернет-магазинів в Україні, який пропонує широкий вибір товарів у різних категоріях. Вони відомі своєю широкою мережею доставки, високою якістю обслуговування та інноваційними підходами до електронної комерції [15].

Серед топ-5 сучасних стартапів України 2022 року визнаєчні наступні.

DressX – це український стартап, що працює у сфері моди та електронної комерції. Компанія пропонує інноваційний підхід до продажу модних товарів, зосереджуючись на віртуальному одязі.

Основна ідея DressX полягає в тому, щоб створювати цифрові моделі одягу відомих брендів, які можна відтворити на фотографіях людей. Клієнти можуть вибрати одяг з широкого асортименту, відтворити його на своїх фото та поділитися цими зображеннями в соціальних мережах або використовувати для інших цілей.

DressX вирізняється своїм підходом до моди, де віртуальний одяг дозволяє експериментувати зі стилем, не купуючи реальні речі. Це дає

клієнтам можливість відтворювати оновлені колекції відомих брендів, пробувати нові образи та здійснювати креативні фотосесії.

Основною перевагою DressX є інноваційність підходу до продажу моди. Вони використовують передові технології віртуальної реальності та комп'ютерної графіки, щоб створити реалістичні віртуальні моделі одягу. Це відкриває нові можливості для модних брендів, які можуть розширити свій ринок та залучити нових клієнтів.

Ця компанія вже залучає іноземні інвестиції, зокрема в 2023 році, на сьогодні суму інвестицій сягнула 15 млн \$.

Deus Robotics – це стартап, який вирішив проблему автоматизації процесів на складах. Заснували стартап ще у 2018 році, але вже у 2019 році Deus Robotics отримав перемогу на конкурсі визнаних стартапів США.

Deus Robotics – це український стартап, який спеціалізується на розробці та виробництві автономних роботів для різних галузей. Компанія ставить перед собою завдання створити революційні рішення в сфері робототехніки, які можуть покращити ефективність та продуктивність різних процесів.

Одним з ключових продуктів Deus Robotics є автономний мобільний робот-маніпулятор, який може виконувати різноманітні завдання в автоматизованих виробничих середовищах.

Основні переваги Deus Robotics полягають у їхній технологічній досконалості та інноваційних рішеннях. Вони використовують сучасні алгоритми штучного інтелекту, комп'ютерного зору та робототехніки, щоб створити надійні та ефективні автономні роботи. Їхні рішення дозволяють підвищити автоматизацію та продуктивність виробничих процесів, зменшити ризики для працівників та знизити витрати підприємств. Компанія також зосереджена на постійному інноваційному розвитку та співпраці з клієнтами.

Вони працюють над розробкою рішень на замовлення, враховуючи конкретні потреби та вимоги своїх клієнтів. Deus Robotics активно досліджує нові можливості робототехніки та забезпечує найвищу якість своїх продуктів

та послуг. У 2021 році компанія змогла залучити інвестування розміром 2,5 млн грн від J&T Ventures та Inovo Venture Partners.

Harmix – це український стартап, який створює контент якісної музики на основі використання штучного інтелекту. За допомогою алгоритмів обираються відповідні ефекти та інструменти для створення композиції. В 2020 році цей стартап отримав фінансування за програмою університету Берклі. А вже у 2023 році компанія змогла залучити 500 тис дол від канадських інвесторів.

Belkins – це стартап, що спеціалізується на області B2B-маркетингу та розробці інноваційних стратегій для залучення потенційних клієнтів для інших компаній. Також працює в сегменті B2C. Головна мета Belkins полягає у наданні комплексних рішень щодо генерації потоку клієнтів, підвищення обсягу продажів та покращення загальної продуктивності маркетингових кампаній.

Belkins пропонує широкий спектр послуг, включаючи розробку та впровадження маркетингових стратегій, побудову ефективних комунікаційних каналів, пошук потенційних клієнтів, лідогенерацію, аналіз даних та оптимізацію маркетингових процесів. Команда Belkins використовує різні методики та інструменти, включаючи автоматизацію, соціальні медіа, електронну пошту та інше, для досягнення найкращих результатів для своїх клієнтів.

Однією з головних переваг Belkins є їхній фокус на персоналізації та індивідуальному підході до кожного клієнта. Вони працюють у тісному співробітництві з командами компаній, з'ясовуючи їхні потреби та цілі, і розробляють стратегії, які відповідають їхнім конкретним вимогам. Belkins володіє досвідом у різних галузях, таких як технології, інформаційні послуги, фінанси та інші, що дозволяє їм стати ефективними партнерами для компаній з різних секторів. В 2020 році цей стартап був визначений як один з найдинамічніших, досить активно залучає інвестиції.

CAST AI – компанія, що була заснована у 2020 році. CAST AI є стартапом, який спеціалізується на автоматизації і оптимізації інфраструктури обчислень у хмарному середовищі. Основна мета CAST AI полягає в наданні розумних інструментів для керування ресурсами хмарних платформ, таких як Amazon Web Services (AWS), Google Cloud Platform (GCP) та інші, з метою підвищення продуктивності, ефективності та економії витрат для підприємств

Однією з ключових особливостей CAST AI є їхній підхід до автоматичного масштабування ресурсів хмарної інфраструктури на основі вимог навантаження. Вони використовують штучний інтелект і машинне навчання для прогнозування навантаження і автоматичного налаштування ресурсів, щоб забезпечити оптимальну продуктивність і ефективне використання ресурсів. Це дозволяє підприємствам зменшити витрати на хмарні обчислення, уникнути перевантажень та забезпечити стабільну роботу своїх додатків і сервісів.

Крім того, CAST AI надає інтегровану платформу для керування хмарними ресурсами, яка дозволяє зручно керувати і моніторити інфраструктуру в одному місці. Користувачі можуть візуалізувати свої ресурси, налаштовувати правила автоматичного масштабування, отримувати аналітику та звіти про використання ресурсів, що дозволяє більш ефективно керувати своєю хмарною інфраструктурою.

Успішні стартапи в індустрії гостинності можуть бути різноманітними і включати як новаторські концепції готелів, так і технологічні рішення для покращення гостьового досвіду. Ось декілька прикладів успішних стартапів в цій галузі.

Airbnb є одним з найвідоміших та найуспішніших стартапів в галузі гостинності. Вони змінили парадигму подорожей, дозволяючи людям здавати в оренду свої майно або частину нього туристам. Це платформа, яка дозволяє знайти різноманітне житло у будь-якому куточку світу і забезпечує безпеку та зручність процесу бронювання.

OYO Rooms – індійський стартап, який революціонує готельний бізнес. Вони спеціалізуються на стандартизованих та бюджетних готелях, пропонуючи комфортні номери за доступними цінами. OYO Rooms використовує технології для автоматизації процесів бронювання, реєстрації та обслуговування гостей.

Sonder – це стартап, який поєднує елементи готелю та апартаментів. Вони пропонують мебльовані апартаменти в центрі міст, де гості можуть насолоджуватися зручностями готелю, такими як прибирання та рецепція. Sonder також використовує мобільні додатки та технології для полегшення процесу бронювання та комунікації з гостями.

GetYourGuide – це платформа, яка з'єднує туристів з місцевими гідом та операторами туристичних послуг. Вони пропонують широкий вибір туристичних екскурсій, виставок, активних відпочинку та інших подій. GetYourGuide дозволяє легко забронювати та сплачувати за активності, а також отримувати рекомендації від місцевих експертів.

HotelTonight є мобільним додатком, який дозволяє користувачам забронювати готель в останній момент за зниженою ціною. Він спеціалізується на випадках, коли подорожні потребують швидкого та зручного розміщення

Ці стартапи успішні завдяки своїм інноваційним підходам, використанню технологій та зміненню традиційних моделей гостинності. Вони відповідають зростаючим потребам туристів та подорожуючих, надаючи їм більш гнучкі, доступні та персоналізовані варіанти проживання та туристичних послуг.

Suiteness спеціалізується на розширеному розміщенні, надаючи доступ до великих та розкішних апартаментів та люксів для подорожуючих, які шукають більш просторе та комфортне помешкання.

1.2. Особливості стартап-екосистеми в Україні

Стартап-екосистема в Україні розквітає та розвивається швидкими темпами. Вона включає в себе різноманітні організації, ініціативи та ресурси, які сприяють створенню, розвитку та масштабуванню стартапів. Ось кілька основних компонентів стартап-екосистеми в Україні.

Україна має ряд прискорювачів та інкубаторів, таких як UNIT.City, GrowthUP, 1991 Open Data Incubator, Startup Depot, і багато інших. Ці організації надають стартапам фінансову підтримку, менторство, спеціалізовані програми навчання та спільноту однодумців.

Функціонує кілька технологічних парків та інноваційних хабів, які створюють сприятливе середовище для розвитку стартапів. Наприклад, UNIT.City в Києві є найбільшим технологічним парком в Україні та пропонує простори для співпраці, навчання та взаємодії між стартапами, інвесторами та експертами.

Кожного року зростає кількість інвестиційних фондів, які активно інвестують в українські стартапи. Деякі з них включають Horizon Capital, AVentures Capital, SMRK, U.Ventures та багато інших. Ці фонди надають фінансову підтримку, а також досвід та менторство стартапам на різних етапах розвитку.

Крім того, Україна має низку освітніх програм та ініціатив, спрямованих на розвиток стартапів. Наприклад, "Startup School" від UNIT.City, "Kyiv Smart City School" від Київської міської ради та інші навчальні програми пропонують стартапам навички, знання та практичні інструменти для успішного розвитку їхніх проєктів.

На думку експертів стартап-екосистема в Україні за останні 5 років зросла значно [13]. Додатковим поштовхом стала війна, яка створює безліч ідей та інноваційних рішень, які дозволяють вирішувати низку проблем, в тому числі інфраструктурних. Зокрема, за 6 місяців здійснили перебудову

ланцюгів поставок палива, була налагоджена стабільна робота онлайн банкінгу, сервісу Дія. Крім того, інституційним розвитком екосистеми займається Міністерство цифрової трансформації, яке реалізує ряд проєктів. Також в Україні з'явився Український фонд стартапів. Даний фонд було створено за підтримки Кабінету Міністрів України з метою підтримки інноваційних ідей підприємців та їх готовність масштабувати бізнес. Кошти є грантовими, отже відбувається відбір найкращих проєктів.

Україна займає досить високі позиції в рейтингах, пов'язаних з оцінкою розвитку стартап-екосистеми. Наприклад, Stanford Graduate School of Business розробив власний рейтинг щодо власників Unicorn компаній, тобто стартап-компаній, вартість яких складає більше 1 млрд дол. Україна потрапила в топ-10 країн, які мають більше 10 власників саме Unicorn стартапів (рис. 1.2).

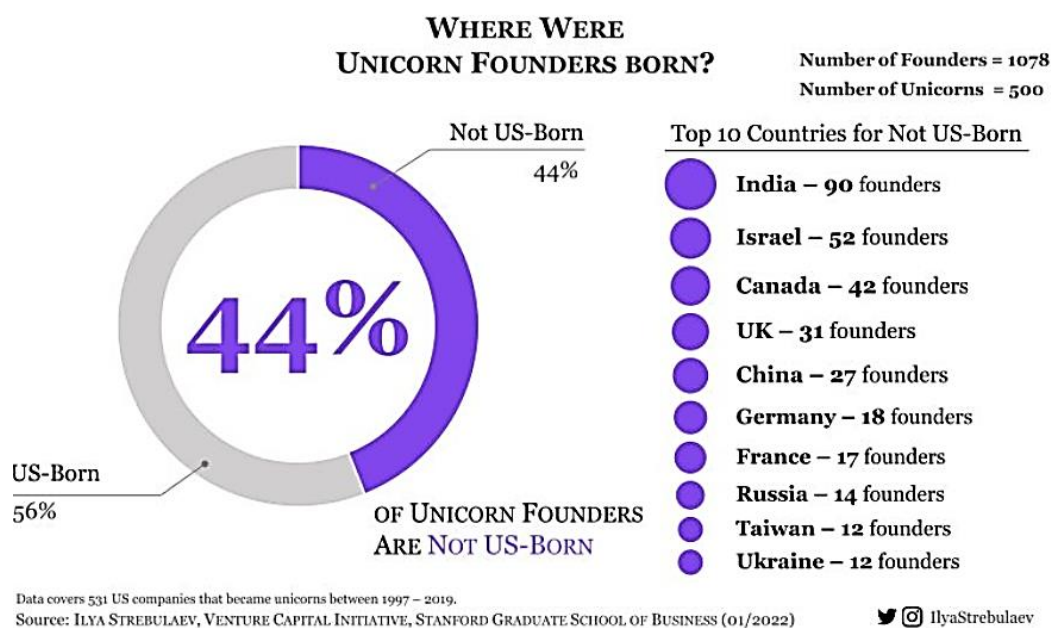

Рис. 1.2. Топ-країни з власниками Unicorn-компаній

На першому місці знаходиться Індія (90 власників), Ізраїль (52 власника), Канада (42 власники), Велика Британія (31 власник), Китай (27 власників), Німеччина (18 власників), Франція (17 власників), Тайвань і Україна по 12 власників [24].

За даними Ukrainian Venture Capital & Private Equity Association, кількість інвесторів з венчурного капіталу зростає вдвічі з 2017 по 2021 рік.

Фонди венчурного капіталу, що працюють в Україні, мають різні профілі та області роботи (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Фонди венчурного капіталу в Україні [21]

Назва	Інвестиційна стратегія	Пріоритети	Портфоліо
Almaz Capital	допомагає поєднати з високотехнологічну регіональну компанію з глобальними маркетинговими компаніями	B2B програмне забезпечення, штучний інтелект, машинне навчання, Інтернет речей, Кібербезпека	3DLook, Dmarket, Mobalytics, 25 компаній
Aventures Capital	фінансування компаній, які готові масштабувати стартап глобально	Маркетингові, кіберзахист, електронний спорт, штучний інтелект	14 компаній, Spin.ai, Bookimed, Pedcube, Viseven
Digital Future	Інвестиції у компанії, які створюють нові тренди в індустріях,	Бізнес програмне забезпечення, комунікації, фінансові технології, страхування, здоров'я та краса (Wellness)	18 компаній, Reply, Petcube, Promo Republic, Rallyware
Flyer One Ventures	інвестиції у стартапи з готовим продуктом з місячним доходом більше 10 тис дол	Споживчі товари, торгівля, е-комерція, е-спорт, технології здоров'я та краси (wellness)	33 компанії, All Right, Allset, Promo Republic
GS Capital	швидкозростаюча технологічна компанія в сфері здоров'я, краси, домогосподарства	Бізнес програмне забезпечення, комунікації, фінтехнології, здоров'я та краса, логістика, туристичні технології	13 компаній
ICU Ventures	інвестиції у стартапи, які розширюються	Хмарні технології, кібербезпека, фінансові технології	26 компаній
N1 investment company	Інвестування у технологічні компанії,	фінтехнології, харчові технології, здоров'я, краса, медіа	9 компаній
ZAZ Ventures	В пріоритеті просування компаній на ринку США	Освітні технології, здоров'я, краса, юридичні	-

Венчурні фонди в Україні часто надають не тільки фінансову підтримку, але й менторство, консультування та експертні знання для стартапів. Інвестори можуть пропонувати поради щодо стратегії, розвитку бізнесу, маркетингу та залучення інших інвестицій. Деякі венчурні фонди укладають угоди з компаніями-едвайзерами, які надають підтримку стартапам. Це можуть бути експерти з певних галузей, успішні підприємці або колишні засновники стартапів, які діляться своїм досвідом та надають цінні контакти та поради.

Як бачимо, в табл. 1.1. представлені деякі венчурні фонди, які інвестують різноманітні стартапи, які можуть працювати в різноманітних високотехнологічних сферах. Деякі з фондів готові фінансувати компанії, які пропонують інноваційні рішення для здоров'я та сфери краси, зокрема wellness. Є фонди, які цікавляться технологіями в індустрії туризму [21].

Сервіс startup ranking проводить аналіз стартапів в різних країнах. Україна також представлена серед країн, що досліджуються (рис. 1.3).

Rank	Startup	SR Score	Description	Country Rank
64	 SendPulse	81,345 =	Increase newsletter open rate with AI & ML - SendPulse creates a behavior user profile for each ...	 1
109	 Snovio	79,591 =	Cold outreach automation platform - Snovio is an all-in-one platform that allows marke ...	 2
274	 Serpstat	75,080 =	The Growth hacking tool for SEO, PPC, Content Mark - All-in-One SEO platform for professionals.	 3
478	 Bookimed	71,541 =	Medical Tourism Marketplace - Bookimed is a leading international platform for f ...	 4
486	 Sitechecker.pro	71,424 =	Free on page SEO checker - Get FREE SEO report by 100+ parameters with the be ...	 5
525	 uKit	70,605 =	This is an easy to use, simple and effective tool to create websites for businesses. - uKit - This is an easy to use, simple and effectiv ...	 6
553	 TMetric	70,116 =	Friendly time tracker which you won't hate - Simple time tracker which will help you be more pr ...	 7
648	 PeopleForce	68,819 =	All-in-one solution to drive your business forward - PeopleForce is one of the best and fastest growing ...	 8

Рис. 1.3. Топ-8 стартапів в сервісі startup ranking

Рейтинг оцінюється за 100-бальною шкалою. SR Web – це число від 0 до 100, відображає важливість стартапу в Інтернеті.

Наступним показником для оцінювання стартап екосистеми є інноваційна діяльність компаній. Для цього використаємо Глобальний інноваційний індекс за 2022 рік. Визнаючи, що інновації є ключовим рушієм економічного розвитку, даний індекс має на меті надати рейтинг інновацій і детальний аналіз із посиланням на близько 130 економік.

Дані, які ми використаємо, будуть стосуватись саме України. Україна посідає 4 місце серед 36 економік із доходом нижче середнього. Україна також посідає 34 місце серед 39 економік Європи за цим показником.

На рис. 1.4 визначені показники Глобального інноваційного індексу України та інших країн. Кожен показник може бути визначений на інтервалі від 0 до 100 балів [15].

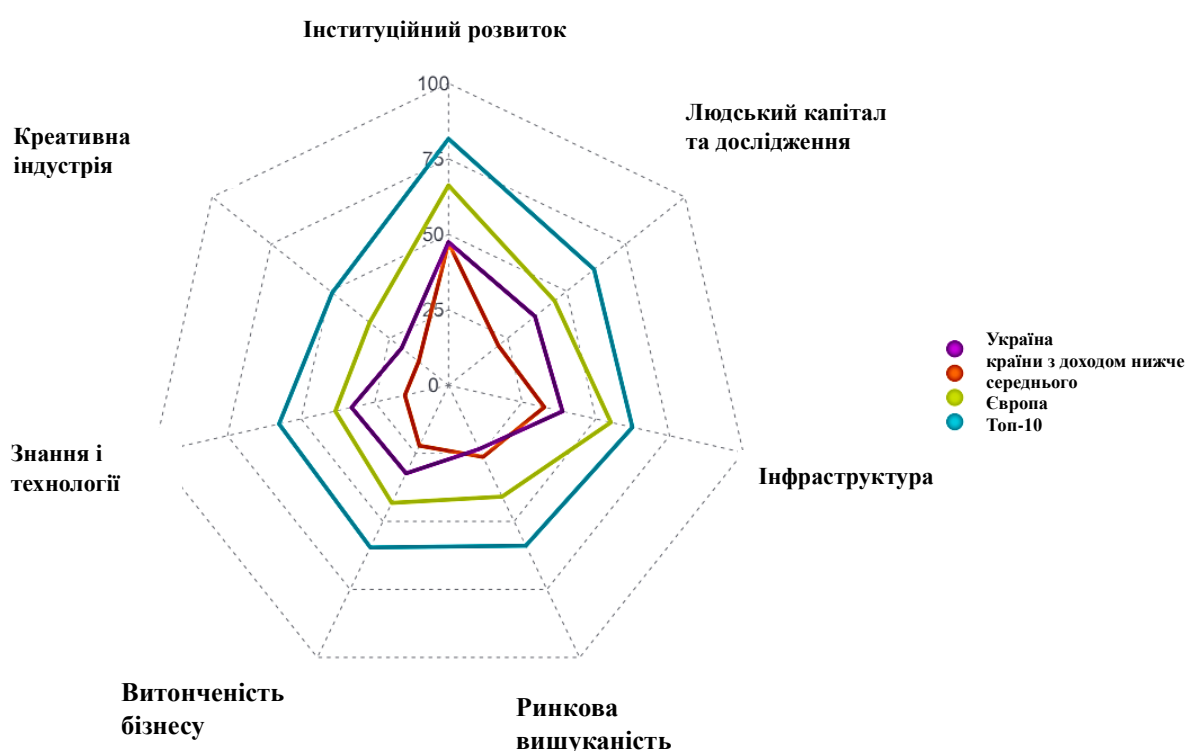

Рис. 1.4. Компоненти Глобального індексу інноваційності України та інших країн у 2022 році

Показники України перевищують показники країн із середнім рівнем доходу, а саме: інституційний розвиток; людський капітал і дослідження; інфраструктура; витонченість бізнесу; знання і технології виходи; і творчі результати. На 10 пунктів Глобальний індекс інноваційності України перевищує рівень інноваційності країн Європи.

Україна має найкращі показники у сфері знань і технологій, а найслабші позиції – у розвитку ринку.

Низький показник стосується також інвестиційної активності, інфраструктурного розвитку, глобального інноваційного індексу. Високі показники людського капіталу та досліджень.

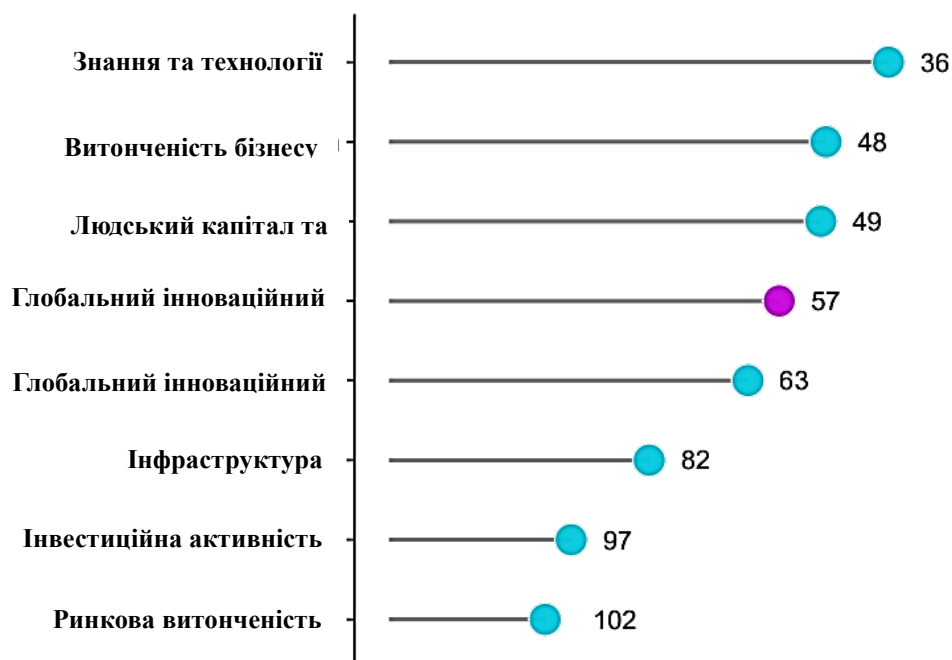

Рис. 1.5. Сім компонентів Глобального інноваційного індексу України

На рис. 1.6 представлено рейтинг найкращих університетів з досліджень, які є основою для розвитку інноваційного середовища.

University	Score	Rank
V.N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY	23.2	511-520
TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV	19.3	601-650
NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY "KHARKIV POLYTECHNIC INSTITUTE"	18.4	651-700

Source: QS Quacquarelli Symonds Ltd (<https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2022>).
 Note: QS Quacquarelli Symonds Ltd annually assesses over 1,200 universities across the globe and scores them between [0,100].
 Ranks can represent a single value "x", a tie "x=" or a range "x-y".

Рис. 1.6. Рейтинг університетів з досліджень, 2021 рік

За останній рік українські стартапи опинились в ситуації необхідності пошуку такої екосистеми, яка б відкривала додаткові джерела фінансування. Більшість українських стартапів шукають такі можливості в інших державах, які пропонують гранти, програми.

Найбільш привабливою в світі стартап-екосистемою є Кремнієва Долина. Це середовище, де не так легко просувати ідеї. Не останню роль відграють зв'язки в технологічному світі, сприйняття рішень. Але процес брендування вже розпочато. Так, Кремнієва долина пізнала успішні стартапи Grammarly чи GitLab (рис. 1.7). Вже багато років незмінними лідерами є Силіконова Долина та Лондон New York City. Розвиненою є також Бостонська глобальна екосистема [15].

Звісно для того, щоб залучити інвестиції на таких ринках, потрібно мати високий рівень ідей та інноваційність. В 2021 році було укладено в Долині більше 700 угод на відкриття стартапів, або подальше їх просування. Саме в 2021 році було найбільше зростання угод по стартапам.

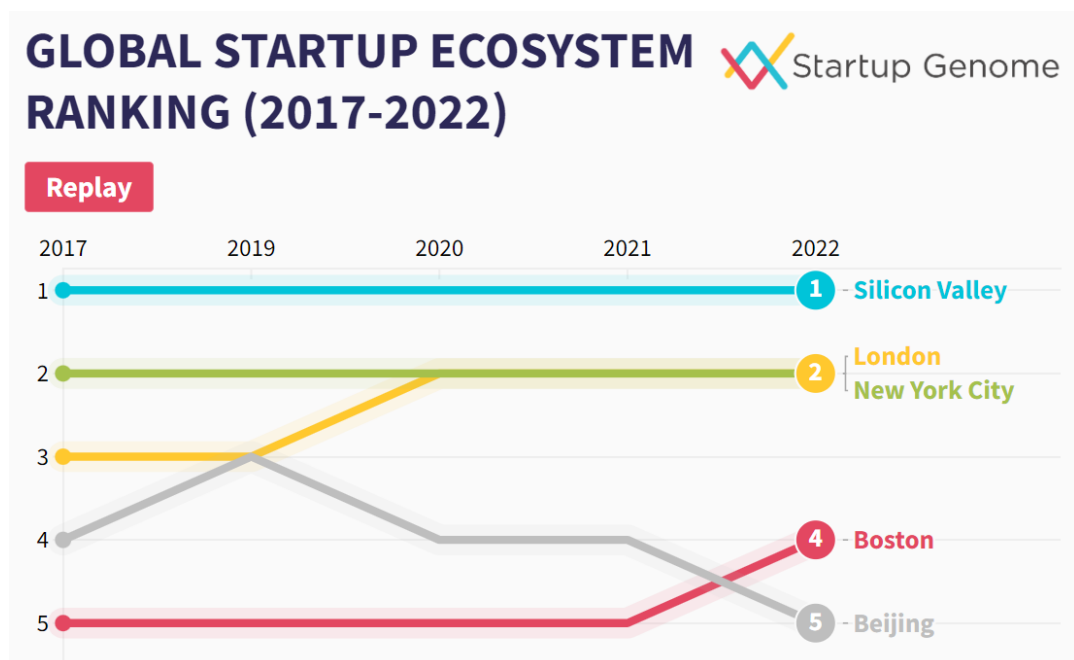

Рис. 1.7. Рейтинг глобальних екосистем

Після війни Україна втратила інвестиційну привабливість з точки зору готовності венчурних інвесторів вкладати в ризиковані інноваційні ідеї та рішення. Крім того, ринок України і до війни не відрізнявся насиченою венчурного капіталу для стартапів, які виникають кожного року та мають перспективи реалізації (рис. 1.2). Зокрема, в Нідерландах це обсяг склад 5,6 млрд дол США. В Україні ж у довоєнний період обсяг був набагато меншим та склав 0,8 млрд дол на 2021 рік. Обсяг венчурного капіталу в Україні співставний з Польщею.

Але 2021 став роком рекордів для українського сектору венчурного та приватного капіталу. Наприклад, 200 млн дол призвели до зростання капіталізації Grammarly до 13 млрд. Ще один стартап досяг 13,5 млрд дол.

Рис. 1.2. Обсяг венчурних ринків в європейських країнах в 2021 році

В 2022 році ситуація з венчурними ринками погіршилась через війну та відповідні наслідки (рис. 1.3). Тільки за 2 перші квартали можна спостерігати значне падіння глобального венчурного капіталу як реакції на нестабільність та високі ризики [25].

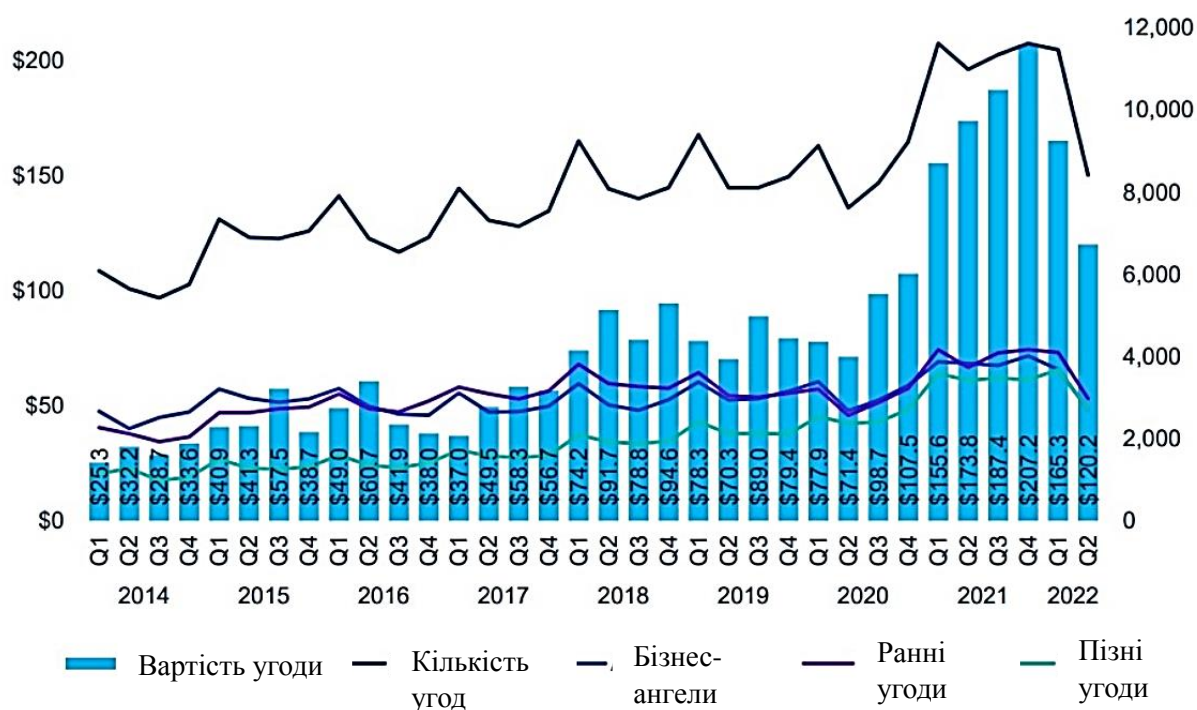

Рис. 1.3. Глобальний венчурний капітал, млрд дол

Отже конкуренція за отримання капіталу зростає, рівень інфляції кожного кварталу підвищується, у підприємств постає питання щодо пошуку відповідної стартап-екосистеми.

Наприклад, у Польщі створена програма Polish-Ukrainian Startup Bridge. Це екосистема, яка надає експертні консультації українським стартапам для реалізації в Польщі, пропонують офіси та фінансову підтримку.

Є також інша програма від уряду – Poland Prize, яка може фінансово підтримати до 66 тис євро, повністю консулює та готує бізнес для виходу на ринку. Польська інвестиційна і торгова агенція також активно надає різноманітні консультаційні послуги щодо адміністрування податків, звітності.

Німеччина. Це країна, яка має значний, другий по обсягу, ринок венчурного капіталу, інтернаціональне середовище, це країна, яка займає 2-ге місце за кількістю стартапів серед країн Європи.

Ще однією привабливою країною з відповідною екосистемою для запуску стартапів є Іспанія. Держава активно підтримує інноваційну діяльність. В 2022 році відкрився Demium Central Europe Talent Fund I FCRE, який багато інвестує і в українські стартапи.

Spanish Startups також надає широкий спектр консультацій щодо ведення бізнесу в Іспанії, особливостей екосистеми, отримання коштів тощо.

В Греції існує Грецька федерація підприємництва, функціонує програма Greek — Ukrainian StartUp Gateway, як надає повну супровідну підтримку щодо розвитку бізнесу.

В Канаді активно здійснюють підтримку саме технологічних стартапів. Існує спеціальна програма Startup Visa Program, яка дозволяє надавати доступ до фінансування, здійснити пошук відповідних експертів, отримати консультацію.

В США не існує державної програм підтримки стартапів, тільки є півні ініціативи, до 30 млн \$. В США дуже часто працюють стартапи, де засновки є представники з різних країн, України зокрема. Наприклад, серед розробників GitLab, Rallyware є українські предствники [13]

І звісно Кремнієва долина та Нью-Йорк як один з найкращих екосистем світу. У Долині відбувається третина усіх угод в США. США приваблює найкращі бізнес-моделі та ідеї, які масштабуються на глобальні ринки. Якщо ж потрібно виходити тільки на європейські ринки, достатньо розглянути попередні екосистеми, їх програми та переваги [13].

Також зупинимось на питанні стадії розвитку стартапу.

Стадії розвитку стартапів можуть варіюватися залежно від джерела інформації та методології, але загалом стартапи можна поділити на наступні етапи.

Ідея: Це початкова фаза, коли з'являється інноваційна ідея. Засновники розробляють концепцію продукту або послуги, визначають цільову аудиторію та розуміння ринку.

Перевірка гіпотези (Валідація). На цьому етапі засновники проводять дослідження, взаємодіють з потенційними клієнтами та визначають, чи є попит на їхню ідею. Вони перевіряють гіпотезу і розробляють прототипи продукту або послуги.

Ранній ринок. Якщо ідея успішно пройшла валідацію, стартап переходить до фази раннього ринку. Засновники працюють над привертанням перших клієнтів та створенням прототипу продукту, який можна випробувати на реальних користувачах.

Зростання. У цій фазі стартап починає активно залучати користувачів і розширює свою клієнтську базу. Він може залучати інвестиції для розширення команди, маркетингу та розвитку продукту.

Масштабування. Після досягнення успіху на ранньому ринку, стартап зосереджується на масштабуванні свого бізнесу. Він розширюється на нові ринки, привертає більше клієнтів і може розглядати можливості виведення на біржу або залучення серйозних інвестицій.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ СТВОРЕННЯ СТАРТАПІВ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

2.1. Аналіз готельно-ресторанного ринку

Україна має готельну індустрію з численними високоякісними готелями по всій країні. Ось огляд кількох кращих готелів в Україні.

Huatt Regency Kyiv (Київ). Розташований у центрі Києва, цей п'ятизірковий готель пропонує розкішне помешкання, відмінний сервіс і вражаючий вид на місто. Він має ресторани, спа-центр, басейн та зручний доступ до найважливіших визначних пам'яток.

Premier Palace Hotel (Київ). Цей історичний готель знаходиться в самому серці Києва і пропонує розкішні номери та відмінний сервіс. Він відомий своєю красою та розкішними вітальними залами. Тут також розташовані ресторани, спа-центр і конференц-зали.

Leopolis Hotel (Львів). Цей butik-готель розташований у серці історичного центру Львова і пропонує стильні номери та вишукану атмосферу. Готель має ресторани, бар, спа-центр та конференц-зали, а його місцезнаходження надає зручний доступ до визначних пам'яток міста.

Nobu Hotel Kiev (Київ). Цей розкішний готель знаходиться в самому центрі Києва і є першим готелем мережі Nobu в Україні. Він пропонує елегантні номери, відмінні ресторани, спа-центр та конференц-зали. Готель славиться своєю стильною атмосферою та відмінним обслуговуванням.

Fairmont Grand Hotel Kyiv (Київ). Розташований на березі Дніпра, цей розкішний готель володіє вражаючими видами на місто та річку. Він пропонує комфортабельні номери, ресторани, бари, спа-центр, фітнес-центр та конференц-зали. Готель славиться своєю елегантністю та високим рівнем сервісу.

На рис. 2.1 представлена дуже різноманітна цінова політика по кращих готелях України.

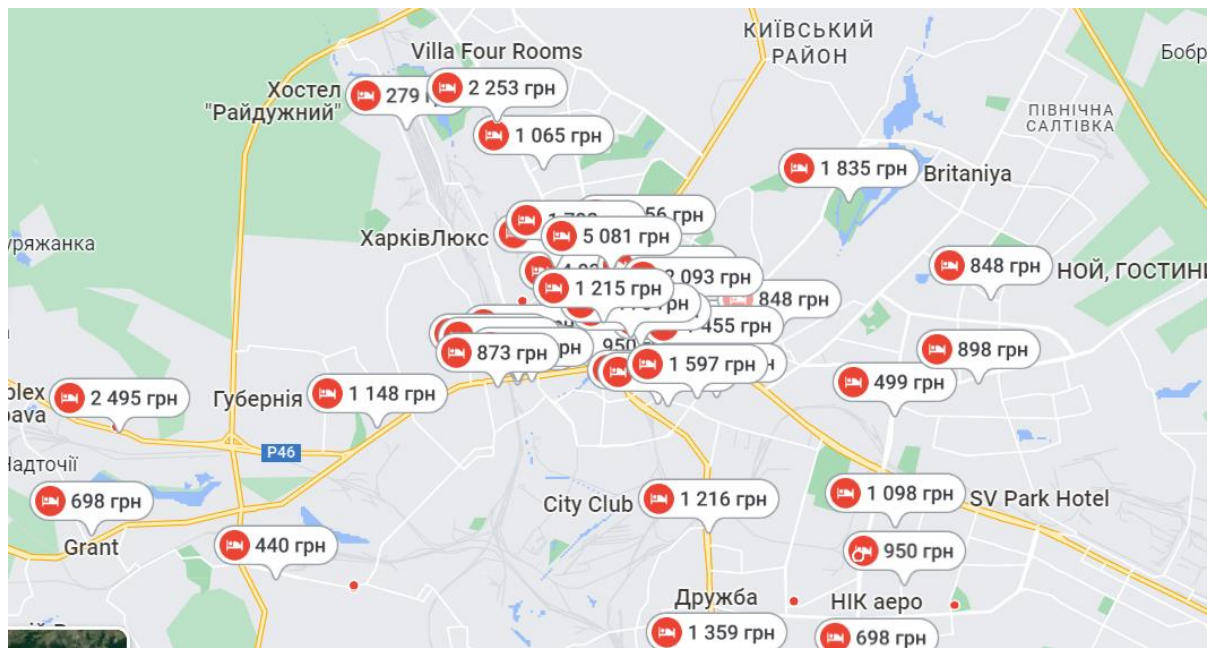

Рис. 2.1. Ціни на різноманітні топові готелі України

Інфраструктурно сьогодні готельно-ресторанний бізнес є не привабливий для впровадження інноваційних ризикованих ідей, оскільки частина готельно-ресторанних комплексів зруйнована, а частина – під загрозою.

Таблиця 2.1

Кількість готельно-ресторанних підприємств

Суб'єкт готельно-ресторанної індустрії	На 01.10.22		На 01.07.22		На 01.04.22	
	Ф	Ю	Ф	Ю	Ф	Ю
Діяльність готелів і подібних засобів	2929	2443	2921	2433	2932	2430
Діяльність засобів розміщування на період відпустки	1663	1305	1691	1306	1711	1306
Надання місць кемпінгами та стоянками	31	67	30	67	30	67
Діяльність інших засобів тимчасового розміщення	232	176	238	176	239	177
Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування	39871	12667	39174	12555	39349	12491
Постачання готових страв	675	184	694	183	724	185
Постачання інших готових страв	2717	701	2685	693	2724	691
Обслуговування напоями	5732	1621	5463	1605	5442	1601

Ф – фізичні особи, Ю – юридичні особи

Як бачимо, саме ресторанна індустрія відновились більш швидкими темпами, але нерівномірно регіонально [1, 27].

Готельно-ресторанна індустрія пережила значний стрес на початку війни, їй притаманні ті ж тренди, які й притаманні всім галузям України – це скорочення та падіння. Центром розвитку інновацій, Офісом з розвитку підприємництва та експорту було проведено дослідження у лютому 2023 році.

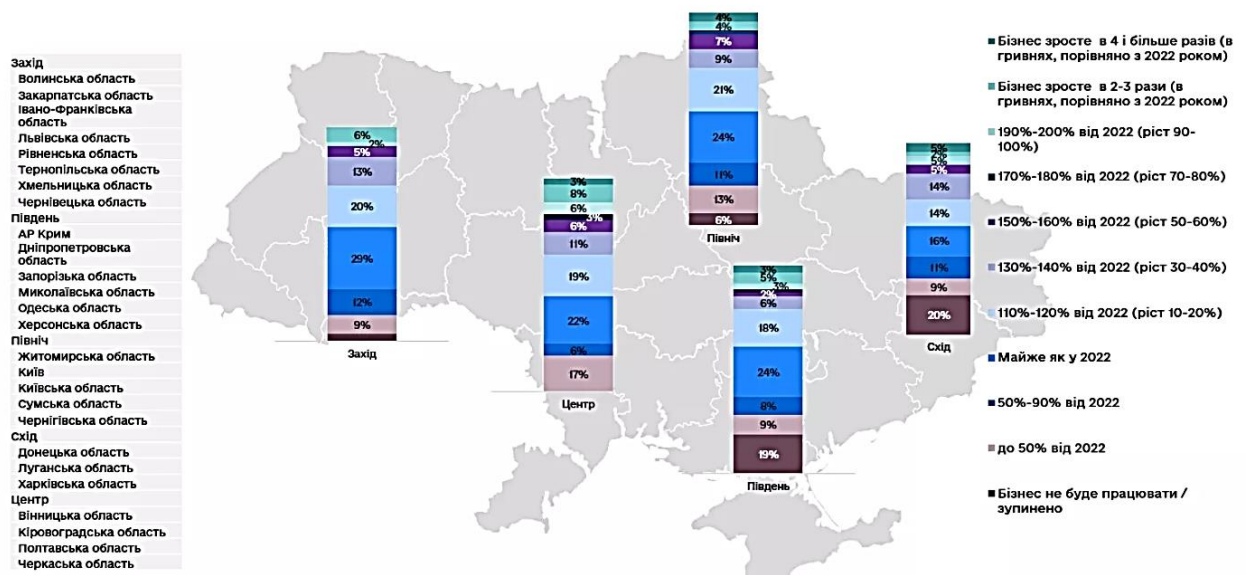

Рис. 2.2. Прогноз обороту бізнесу на 2023 рік [3, 12]

Більшість підприємств за прогнозами залишить обсяг реалізації на рівні 2022 року або зростання буде на рівні 10-20% (вибірка – 535 людей).

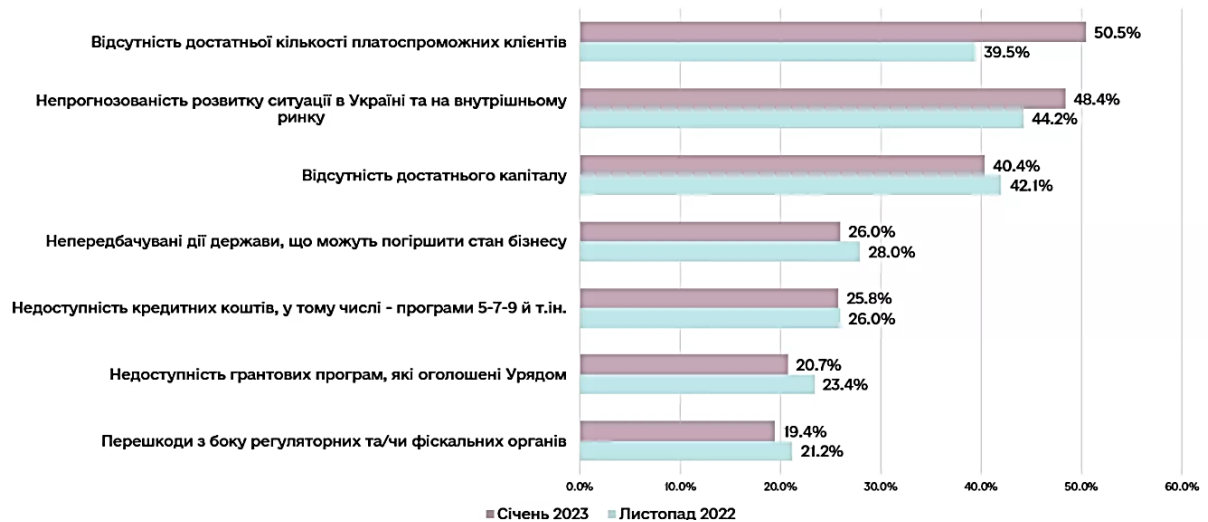

Рис. 2.3. Топ-7 проблем, які заважають відновлювати або розвивати бізнес

Найбільшими проблемами, що підприємці відзначили – це відсутність кількості платоспроможних клієнтів, не прогнозованість ситуації в Україні, відсутність остатнього капіталу, не доступність кредитних засобів, не доступність грантових програм, які оголошені урядом, перешкоди з боку фіскалах органів [12].

Загальний номерний фонд готелів в різних регіонах коливається – від 100 до 8544 кімнати у Києві.

Таблиця 2.2

Кількість номерів у готелях та аналогічних засобах розміщення в середньому по регіонах у 2018–2020 роках

Регіон	Загальна кількість кімнат			Середня кількість кімнат		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Україна	39 589	39 634	37 497	50	50	52
Вінниця	749	717	474	42	45	53
Дніпропетровська	2143	2459	2519	41	42	42
Закарпатська	1430	1749	1547	34	36	38
Івано-Франківська	2084	2120	1937	45	48	55
Київська	1953	2179	2076	38	37	40
Львівська	5642	5677	5371	54	54	58
Миколаївська	838	782	995	38	36	47

Одеська	3490	3454	3256	52	48	49
Полтавська	1330	1343	1383	43	45	46
Харківська	1889	1890	1740	50	50	47
Хмельницька	928	833	941	39	35	39
Черкаська	770	880	760	35	37	36
Чернівецька	504	530	432	63	59	48
Київ	9406	8364	8544	88	97	90

На рис. 2.4 також представлено кількість готельних підприємств за 2021 рік [27].

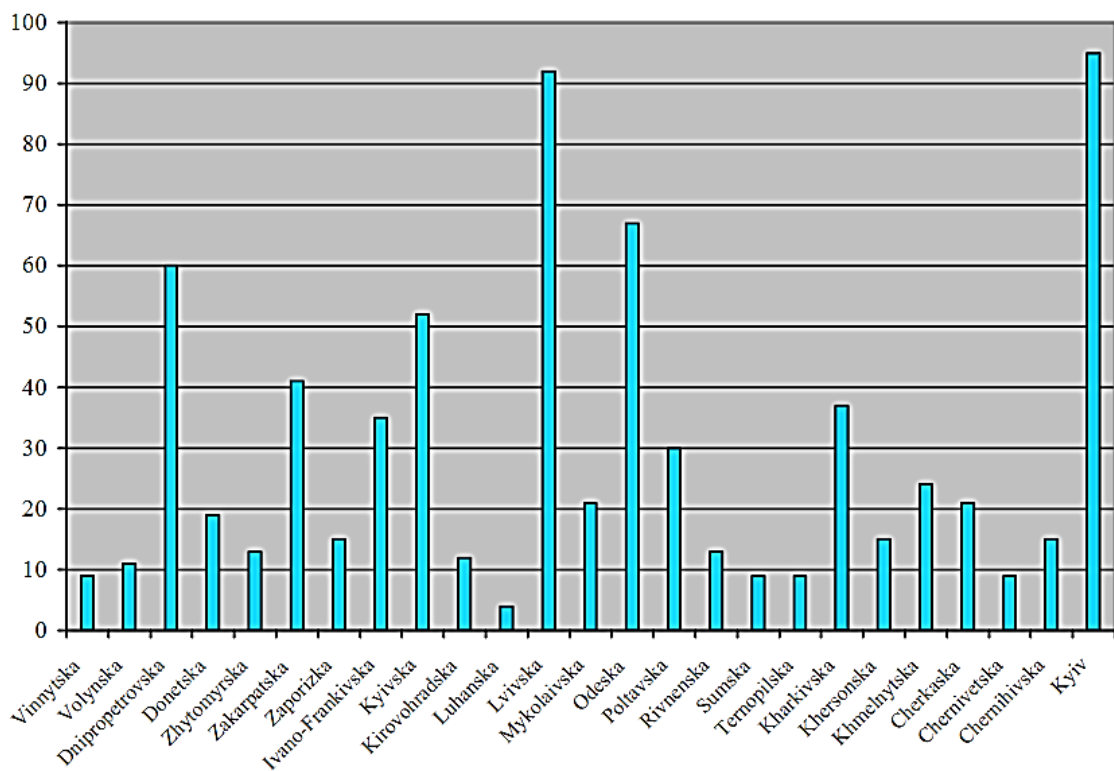

Рис. 2.4. Кількість готельних підприємств України по регіонах, 2021 рік

В регіонах України за перше півріччя завантаженість готельних номерів мала негативну динаміку (-2,9%) і впала до 53%. За результатами повного року регіони також характеризуються максимальним наближенням до показників 2018 року [27].

Найбільша номерний фонд готелів розміщений у Дніпропетровській області, Закарпатській області, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Харківській, м. Київ.

Сучасна готельно-ресторанна індустрія відображає ряд тенденцій і змін, що відбуваються відповідно до потреб і вимог туристів. Ось деякі ключові аспекти сучасної готельно-ресторанної індустрії в Україні (табл. 2.3).

Необхідно звернути увагу на значну кількість підприємств, які отримують збиток, але доля таких підприємств знижується і підприємства отримують прибуток на операційному рівні.

Таблиця 2.3

Динаміка результатів діяльності підприємств

Показник	Рік				Абсолютне відхилення
	2016	2017	2018	2019	
Кількість діючих підприємств у сфері тимчасового розміщення та харчування, од.:	57 696	57 578	61 761	69 689	11 993
- із них ФОП, %	88,66	87,35	87,8	88,7	0,04
Фінансовий результат до оподаткування, млн грн.	-1947,6	1976,8	2886,5	4648	6595,6
Частка підприємств, які одержали збиток, %	54,5	54,5	36,6	29,1	-25,4
Кількість суб'єктів туристичної діяльності, од.:	3506	3469	4293	4664	1158
- із них ФОП, %	47,58	49,75	57,3	60	12,42
Кількість обслуговуваних туристів, тис. осіб, із них:	2549,6	2806,43	4557,4	6132,1	3582,5
- іноземних туристів, %	1,37	1,41	1,67	1,42	0,04
- внутрішніх туристів, %	17,79	17	10,02	8,48	-9,3
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб, із них:	228,65	245,84	290,33	306,79	78,14
- у сфері туризму, тис. осіб	20,79	21,61	20,58	25	4,21
- у сфері тимчасового розміщення, тис. осіб	38,97	41	45,64	46,59	7,62
- у сфері харчування, тис. осіб	168,89	183,23	224,11	235,2	66,31

Джерело: [2]

Велику частину підприємств індустрії гостинності складають саме фізичні-особи підприємства (табл. 2.3). Кількість зайнятих працівників постійно зростала до пандемії. Як показує статистика, найбільша кількість туристів є місцевими мешканцями, внутрішні туристи вже зросли після початку війни. Зовнішніх туристів сьогодні майже немає.

Зростання сектору харчування. Ресторанна галузь також демонструє розширення та інновації. Ресторани зосереджуються на створенні унікальних концепцій, використанні сталих та місцевих інгредієнтів, гастрономічному туризмі та додаткових послугах, таких як кулінарні курси та дегустації.

Технології та цифрові інновації. Готелі та ресторани активно впроваджують технології для поліпшення обслуговування гостей. Це включає в себе мобільні додатки для бронювання, розташування та розрахунку, використання штучного інтелекту для персоналізації послуг, електронні ключі для доступу до номерів та інші інноваційні рішення (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Інноваційні інструменти організації бізнес-процесів

Бізнес-процеси підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу регіонів	Інноваційні інструменти їх досягнення
Взаємовідносини з постачальниками та клієнтами	
Відносини з постачальниками	Системи SCM (Supply Chain Management)
Відносини зі споживачами (клієнтами)	Системи CRM (Customer Relationships Management); технології радіочастотної ідентифікації об'єктів RFID та NFC (безконтактне зчитування інформації клієнтів); чат-боти
Ефективна операційна діяльність підприємства	
Управління ресурсами	ERP (Enterprise Resources Planning)
Управління бізнес-процесами	FAST-аналіз, CEM, прямий інжиніринг, реінжиніринг, бенчмаркінг, SADT (Structured Analysis and Design Technique), нотація EPC (Extended event driven process chain)
Аналіз інформаційних даних	Big Data, Data mining, хмарні технології (POS-системи: «Poster», «POS-Sector» та ін.), Google Analytics
Забезпечення новітніми технологіями співробітників для ефективного виконання завдань	Office 365, Google doc, CRM системи
Зростання якості та конкурентоздатності пропонованих послуг	
Управління послугами (контроль, зберігання та надання необхідної інформації)	Системи PLM (Product Lifecycle Management), PDM (Product Data Management); цифрові датчики, GIS-технології тощо
Маркетингова діяльність (способи залучення клієнтів, канали збуту, трансформація послуги з використанням технологій)	Цифрові інструменти інтернет-маркетингу Google Analytics, Google AdWords; технології SEO та SMM; чат-боти при спілкуванні з клієнтами; використання віртуальної або доповненої реальності з метою відвідування магазину, одержання даних щодо потреб клієнтів
Підвищення іміджу підприємства	Технології SEO та SMM, Е-туризм

Джерело: [1]

Стратегії сталого розвитку. Багато готелів та ресторанів звертають увагу на сталість індустрії. Вони впроваджують енергоефективність, використання екологічно чистих матеріалів, відновлювані джерела енергії, утилізацію відходів та інші практики для зменшення негативного впливу на довкілля.

Персоналізація та враження гостей. Конкуренція в готельній галузі змусила компанії зосередитись на наданні індивідуального досвіду для кожного гостя. Готелі намагаються зробити перебування своїх гостей незабутнім шляхом пропонування персоналізованих послуг, унікальних програм та спеціальних заходів.

Розвиток готелів-бутіків. Готелі-бутики, які відрізняються своїм унікальним дизайном, індивідуальним підходом до обслуговування та інтимною атмосферою, набувають популярності серед подорожуючих, які шукають неповторний досвід.

Україна також відома своїми інноваційними готельними стартапами, які пропонують новаторські підходи до готельного бізнесу. Ось кілька кращих готельних стартапів в Україні

Nota Bene – це молодий готельний стартап, який пропонує кімнати для короткострокового проживання зручнішим способом. Клієнти можуть бронювати кімнати та здійснювати чек-ін через мобільний додаток. Це дозволяє уникнути черг і швидко розміститися в готелі.

Dream Hostel – це готельний стартап, спеціалізований на наданні доступного та комфортного житла для молоді та мандрівників. Вони створили сучасний та стильний гостьовий будинок зі спільними кімнатами, приватними номерами та затишними спільними просторами для спілкування.

CityHawk – це готельний стартап, який пропонує концепцію мобільного готелю. Вони використовують перетворювані автобуси, які перетворюються на комфортабельні номери для проживання. Це дозволяє гостям мандрівати та перебувати в різних частинах міста, не змінюючи готель.

Booking Group – це готельний стартап, який розробляє інноваційну платформу для управління готелями та бронювання кімнат. Їх система дозволяє готелям ефективно керувати своїми бронюваннями, інтегруватися з онлайн-майданчиками та забезпечувати зручність для клієнтів.

Найкращими готелями 2023 року в індустрії гостинності визначені наступні (рис. 2.4).

Далі здійснили PESTLE-аналіз ресторанного середовища здійснено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

PESTLE–аналіз ресторанного середовища

P	E	S	T	L	E
Political (Політичні)	Economic (Економічні)	Social (Соціальні)	Technological (Технологічні)	Legal (Правові)	Environmental (Екологічні)
<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення умов та підтримки для розвитку об'єктів громадського харчування; - Розвиток кредитної системи, яка надасть змогу отримати кредит на реалізацію малого бізнесу; - Законодавство, яке регулює якість у галузі харчування(регулювання стандартів якості та санітарних норм); - Відносна стабільність уряду. 	<ul style="list-style-type: none"> - Зростання цін на енергоносії; - Зміна податкового й митного законодавства; - Падіння курсу національної валюти; - Ускладнення імпорту кавових зерен та чайного листя; - Підвищення цін на паливо; - Обтяжувана ситуація внутрішнього постачання смаколиків для тварин; - Зміна матеріального благополуччя населення (споживачів). 	<ul style="list-style-type: none"> - Вік від 17 років і до похилого віку; - Стать - переважно жінки; - Орієнтація на клієнтів, які люблять відпочинок та ведуть переважно здоровий образ життя, люблять знаходитись у соціумі; - Середній та високий рівень життя; - Зміни у соціальному житті можуть відбуватись через нові спалахи COVID-19 або мавпячої віспи; - Здорові звички серед робітників та гарне відношення до клієнтів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток соціальних мереж, розробка різних додатків на мобільні пристрої впливають на зростання популярності закладу; - Розвиток технологій у сфері обслуговування клієнтів (оплата мобільним телефоном, мобільний додаток нашої кав'ярні); - Поява інноваційних технологій у способах обсмажування зерен та приготування напоїв сприяють покращенню якості продукції та зменшенню витрат; - Можливість обладнання кав'ярні новими технічними засобами. 	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості регіонального законодавства; - Порядок обслуговування споживачів; - Санітарні вимоги до об'єктів громадського харчування, відповідальність за їх невиконання. 	<ul style="list-style-type: none"> - Екологічність застосовуваних матеріалів; - Наявність природного ландшафту та можливість його споглядання з вікон аналізованого об'єкта нерухомості; - Різноманіття видів зелених насаджень та їх висока екологічна естетичність на території розміщення кав'ярні; - Облагородження навколишньої території.

Як видно з табл., середовище є досить сприятливим для розвитку ресторанного бізнесу. Але є ознаки, які стали притаманними саме 2022-2023 рр. Зокрема популярною стала їжа на виніс, ця функція для багатьох є важливою для утримання необхідного рівня прибутку. Деякі підприємства використовують інтегровані системи замовлень та доставки.

Альтернативним стали також віртуальні ресторани, які не приймають гостей, але приймають замовлення, оброблюють та виконують з відповідною доставкою. В Україні онлайн – замовлення також значно зросли. Є певні групи товарів, який користуються значним попитом (рис. 2.5).

За даними дослідження української дослідницької компанії Gradus Research, ці топ-7 категорій товарів українські споживачі обирають під час війни.

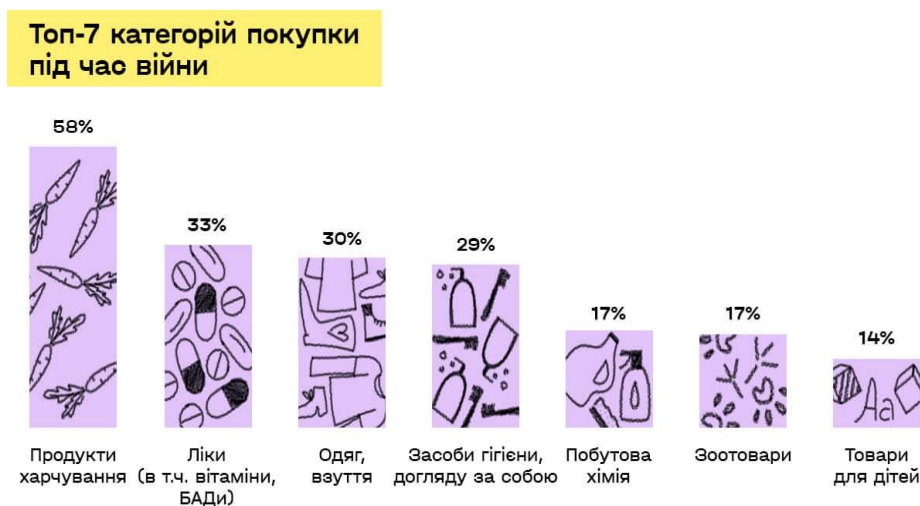

Рис. 2.5. Топ-7 категорій товарів, які користувались попитом серед Українців

Тож, харчування в 2022 році – це один з найбільших напрямів онлайн доставки, а доставка здійснюється різними способами та шляхами. Одні ресторани віднайшли цифрове меню, інші активно використовують соціальні медіа, щоб отримувати саме там замовлення, наприклад, через ретвіти.

Також ринок готельно-ресторанної індустрії був оцінений експертно. До оцінювання долучилось 5 фахівців різних галузей, які здійснили

оцінювання за наступними критеріями (табл. 2.6). Сукупна оцінка склала 7 балів.

Таблиця 2.6

Експертна оцінка індустрії гостинності

Параметр оцінки	Коментарі	Оцінка параметру		
		3	2	1
Кількість гравців	Чим більше гравців на ринку, тим вищий рівень конкуренції та ризик втрати частки ринку	Високий рівень насичення ринку	Середній рівень насичення ринку (3-10)	Невелика кількість гравців (1-3)
		3		
Темп росту ринку	Чим нижчий темп зростання ринку, тим вищий ризик постійного переділу ринку	Стагнація чи зниження обсягу ринку	Уповільнений, але зростаючий	Високий
				1
Рівень диференціації продукту на ринку	Чим нижча диференціація продукту, що стоїть стандартизація продукту - то вище ризик перемикавання споживача між різними компаніями ринку	Компанії продають стандартизований товар	Товар на ринку стандартизований за ключовими властивостями, але відрізняється за додатковими перевагами	Продукти компаній значно відрізняються між собою
				1
Обмеження підвищення цін	Чим менше можливостей у підвищенні цін, тим вищий ризик втрати прибутку при постійному зростанні витрат	Жорстка цінова конкуренція на ринку, відсутні можливості підвищення цін	Є можливість підвищення цін тільки в рамках покриття зростання витрат	Завжди є можливість до підвищення ціни для покриття зростання витрат та підвищення прибутку
			2	

Загальними рекомендаціями були наступні.

1. Рекомендується дотримуватись стандартів якості надаваних послуг задля забезпечення задоволення кожного клієнта.

2. Для забезпечення конкурентоспроможності заклад повинен постійно проводити моніторинг послуг конкурентів, аналіз цінової політики та тримати рівень цін на доступному та відповідному закладу рівні.
3. Впроваджувати програми лояльності для гостей.
4. Зосередитись на наданні якісних послуг та продукції задля забезпечення довіри клієнтів.
5. Усунути недоліки із постачальниками, обрати надійного.
6. Проводити моніторинг появи нових товарів(продукції) на ринку послуг громадського харчування та вводити їх у свій асортимент.

2.2. Оцінка потенціалу створення стартапів на ринку

Україна має значний потенціал для створення стартапів і розвитку інноваційних компаній. Ось кілька факторів, які сприяють створенню стартапів в Україні.

Україна має сильну інформаційну та технологічну галузь. Країна відома своїми IT-фахівцями та розробниками програмного забезпечення. Багато українських стартапів успішно працюють у сфері програмного забезпечення, штучного інтелекту, блокчейну та інших секторах високих технологій.

Також країна має конкурентоспроможні витрати на розробку програмного забезпечення та інші технологічні послуги порівняно з іншими країнами. Це створює можливості для стартапів з ефективним використанням ресурсів і залученням інвестицій.

Окрім того, великий басейн талановитих і кваліфікованих фахівців дозволяє генерувати нові ідеї в бізнесі та впроваджувати їх в життя. Вища освіта в Україні відома своїм високим рівнем інженерних, технічних та наукових програм. Це дає змогу стартапам залучати талановитих спеціалістів для реалізації своїх ідей.

В Україні на даному етапі, в тому числі вже у стані війни, розвивається інноваційна екосистема, включаючи прискорювачі стартапів, інкубатори,

технологічні парки та спільноти підприємців. Ці інститути надають підтримку та ресурси для стартапів, сприяють їхньому розвитку та забезпечують доступ до менторів та інвесторів.

Україна має перспективи на міжнародному ринку. За рахунок свого розташування та геополітичного контексту, українські стартапи можуть впроваджувати свої продукти та послуги як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Більшість українських стартапів на сьогодні реалізується за кордоном, оскільки шукають джерела фінансування для просування продукту на ринку.

Зокрема, ми розглянули Польщу, Німеччину, Нідерланди, Ізраїль та інші країни, які надають не тільки фінансову підтримку, але й фінансову, в тому числі функціонують урядові програми.

В Україні є також ряд програм, спрямованих на надання можливостей для фінансування стартапів. На сайті Українського фонду стартапів якраз розміщено інформацію про програму EU4 Business. Переможці стартапів зокрема отримують до 4000000 грн (10 тис євро) для підприємств, які здійснюють в тому числі діяльність і в сфері харчових технологій (2.6).

Програма EU4Business підтримає МСП грантами
до 10'000 євро на розвиток бізнесу

startupfundua 🗨️ Запускаємо нову програму підтримки розвитку МСП від Фонду в рамках співпраці з GIZ 🇺🇦 🇪🇺

Сьогодні ми відкриваємо реєстрацію на участь в грантовій програмі для українських підприємств, які здійснюють діяльність за наступними напрямками:

- постачальники та/або виробники харчової продукції;
- галузі, які підтримують виробників/постачальників харчової продукції, такі як виробництво промислових холодильників або вентиляційних систем, виробництво машин або обладнання для виробництва продуктів харчування та напоїв.

10 переможців даної програми отримають гранти на розвиток власного бізнесу до 400 000 гривень (еквівалент 10 000 євро) 🇪🇺

📄 Вимоги до підприємств та форму заявки на участь можна

Рис. 2.6. Запропоновані Українським фондом можливі програми фінансування стартапів станом на 2023 рік

З початком війни також закрилась одна з програм, яка здійснювала значну фінансову підтримку стартапів, і була відкрита нова програма, яка називається подвійного призначення. По цій програмі вже більше 200 різних команд отримали підтримку.

Українські команди на постійній основі приймають участь у міжнародних заходах. Так у 2023 році одна з наших команд прийняла участь у OMR Festival 2023 в Гамбурзі (2.7).

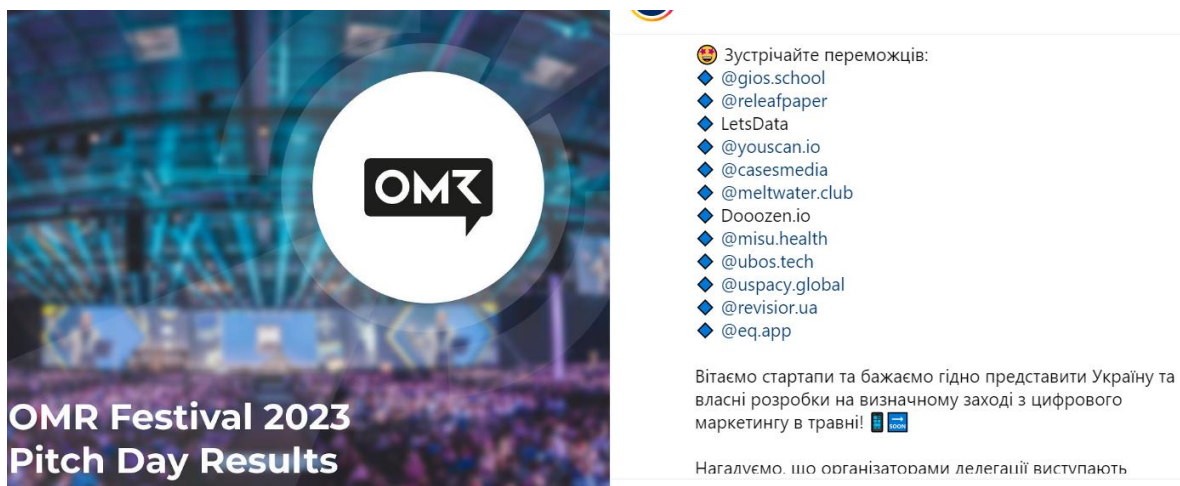

Рис. 2.7. Команди-переможці заходу з просування стартапів на фестивалі/

Команди-переможці отримали пропозиції для реалізації ідей у Німеччині. Крім того, наші українські стартапи дуже активно приймають участь у Global Conference. Зокрема, остання подія відбулась в 2023 році в Кремнієвій Долині, у травні місяці, де були представлені стартапи, що зазначені на рис. 2.8.

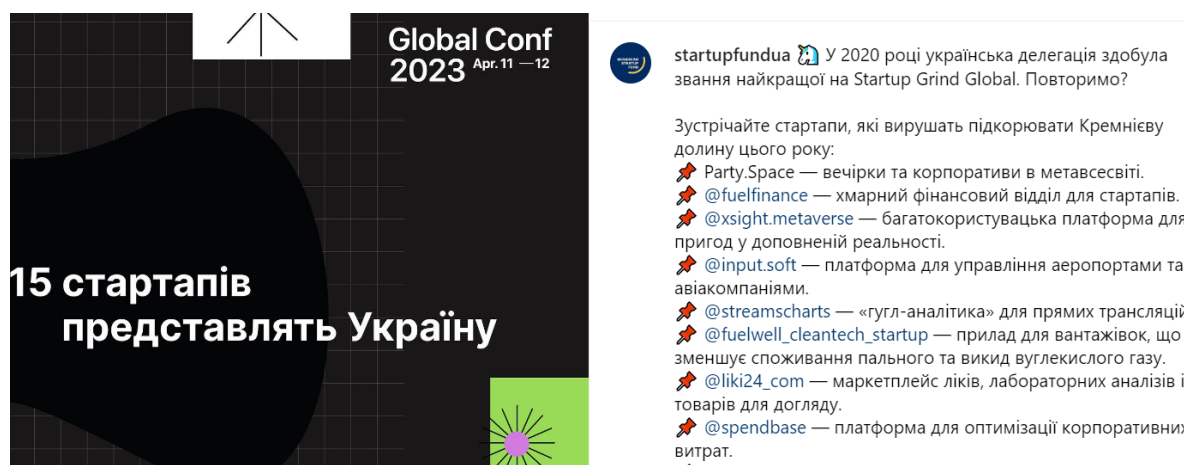

Рис. 2.8. 15 стартапів для пітчину в Кремнієвій Долині

Цікаво, що Український фонд стартапів спільно з компанією Glovo, яка значна збільшила можливості по доставці в ресторанній індустрії. Сьогодні багато компаній співпрацюють для організації власної ефективної доставки. Крім того, Glovo Ukraine Startup Lab влаштовують відбір кращих 20 команд з ідеями, які знаходяться на ранніх стадіях. Зокрема, дана ініціатива підтримує ідеї в сфера харчових технологій. Нагородами є фінансування від 5000 євро до 20000 євро та стажування у Барселоні. Пітчінг відбувається в UNIT. City (Київ) [12, 13].

В березні ще 2022 року було Українським фондом стартапів було проведено опитування українських стартапів для виявлення перспектив їх подальшої реалізації ідей. Зокрема, 71% стартапів вирішили залишитись в Україні, 28% вимушені були перейти працювати за кордон, 15 стартапів були вимушені переїхати зовсім. Результати загальні представлені на рис. 2.9.

- 71% команд стартапів знаходяться в Україні, 28% — частково за кордоном, 1% — за кордоном;
- 24,3% опитаних стартапів продовжують роботу, 46,7% — частково працюють, 28% — не працюють, 1% — змінили сферу своєї діяльності;
- 38,5% респондентів мають заощадження для продовження діяльності стартапів максимум на 1 місяць, 37,2% — на 1-3 місяці, 16,7% — на 3-6 місяців, 7,6% — на півроку і більше.
- Крім того, результати опитування показали, що 37,4% стартапів потребують релокації проекту та команди на тимчасовій чи постійній основі.
- 41,1% стартапів на сьогодні не мають заощаджень та фінансових можливостей для продовження діяльності.
- Водночас, 85% респондентів мають чітке бачення того, що робити далі, та продовжують будувати плани розвитку власних проектів на майбутнє.
- Переважна більшість опитаних стартапів (99% респондентів) зазначили, що потребують фінансової підтримки.

Рис. 2.9. Загальні результати опитування 150 стартапів 2022 року

Цікавими даними є наявність капіталу для продовження своєї діяльності. Так, 37,2% зазначили, що мають фінансування на 1-3 місяці, 16,7% - на 3-6 місяців, тільки 7,6% - на 6 місяців і більше [16].

Результати опитування представлено на рис. 2.10.

Рис. 2.10. Результати опитування 150 стартапів у 2022 році [16]

Результати опитування продемонстрували, що загалом 37,4% стартапів потребували переміщення частково або повністю. Але головною проблемою для стартапів виявилось саме фінансування та наявна підтримка.

Оцінку стартап-екосистеми надав директо Українського фонду стартапів (2.11), який надає високу оцінку потенціалу розвитку стартапів.

«Українська екосистема стартапів може бути прикладом для світу. Попри складні умови, стартап-індустрія в Україні намагається триматись на плаву. Але талантам треба допомагати. Бо їх знання і компетенції – це основний ресурс стартапів. В умовах війни українські стартапи не тільки встали пліч-о-пліч з захисниками нашої країни та роблять все, що можуть, на інформаційних та ІТ фронтах, вони також намагаються зберегти життєздатність своїх проєктів, продовжують працювати та рухатись вперед. Не варто думати, що стартап-екосистема в Україні паралізована. Навпаки. Понад 70% стартапів залишилися в Україні. Вони максимально мотивовані, щоб продовжити реалізовувати свої проєкти. Зараз їм вкрай необхідна підтримка та інвестиції. Тому ми закликаємо міжнародних партнерів підтримати українські стартапи, а значить, і економіку нашої країни. Економічний фронт у цій війні є настільки ж важливим, як і військовий. Тож, об'єднаймо зусилля для продовження розвитку інноваційного потенціалу України»

Павло Карташов
директор Українського фонду стартапів

Рис. 2.11. Оцінка директора Українського фонду стартапів екосистеми

На думку експертів, рік 2022 року для венчурного капіталу був занадто важкий. Обсяг світового капіталу скоротився на 35%, тому для українських фондів фінансові ресурси також стали дещо обмеженими. Інвеститори сьогодні дуже детально вивчають стартапи та важко надають фінансування.

Сьогодні сучасні стартапи орієнтуються в індустрії гостинності на нві тренди та тенденції. Зокрема, в готельному бізнесі зростає попит саме на орендоване жило, оскільки дані демонструють те, що молодь все менше схильна купувати постійне власне житло, а віддають перевагу все більше орендованому житлу. При цьому змінюють локацію, міста, країни з метою як роботи, так і відпочинку. Тому і в Україні будуть актуальними стартапи, пов'язані з можливості оренди споживачами доступного житла.

При цьому стартапи потрібні для створення всього ланцюжка такого будівництва та введення в експлуатацію об'єкта, оскільки в українському бізнес прогаліни виникають щодо будівництва економічного житла з екологічних матеріалів [16].

Більшість стартапів, що оперують на українському ринку, мають бізнес-моделі, описані у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Бізнес-моделі стартапів в Укоаїні

Вид бізнес-моделі	Характеристика	Приклад компаній / стартапів
1	2	3
Модель «Виробник»	бізнес, в основі якого лежить виготовлення продукції з сировини, матеріалів, комплектуючих та продаж посереднику чи безпосередньо кінцевому споживачу	BMW, IBM, ПрАТ «Чумак», стартап Ugears
Модель «Дистриб'ютор»	передбачає закупівлю продукції у виробників та розповсюдження її роздрібним продавцям чи кінцевим споживачам	DDS, ELKO, Diawest, група компаній «Всесвіт», стартап Casper
Модель «Роздрібний продавець (ритейлер)»	в основі бізнес-моделі здійснення торговельної діяльності, де клієнтом виступає кінцевий споживач (населення)	Walmart, «АТБ-Маркет», «Фоззі-Фуд»
Модель «Франчайзинг»	модель, за якої одна сторона (франчайзер), що володіє успішним бізнесом, відомою торговою маркою, ноу-хау, репутацією та іншими нематеріальними активами, дозволяє іншій стороні (франчайзі) користуватися цією системою на певних умовах та сплачуючи роялті	McDonald's, Novus, Coral Travel

Продовження табл. 2.7

Модель «Електронна комерція (e-commerce)»	передбачає здійснення комерційної діяльності дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем. До електронної комерції входить не лише електронна торгівля (E-Trade), а й електронний обмін інформацією (EDI), електронний рух капіталу (EFS), електронні гроші (E-Cash), електронний маркетинг (E-Marketing), електронні фінансові послуги (E-Banking), цифровий маркетинг (<i>digital-marketing</i>), інтернет-сервіси, інші інформаційні електронні послуги в різних сферах бізнесу [9]	<i>Taobao.com, TMall.com, Amazon, Prom.ua, smapmanu Preply, Kwambio, Skidka.ua</i>
Інтегрована модель	передбачає присутність бізнесу як в Інтернеті, так і в режимі офлайн. Зазвичай представлена у сфері ритейлу, де поруч з фізичними магазинами є інтернет-майданчики для продажу (маркетплейси, інтернет-магазини, соціальні мережі, мобільні застосунки)	Епіцентр, Rozetka, ZARA, Ikea
Модель «Передплата»	бізнес-модель, що базується на ідеї продажу товару чи послуги для отримання щомісячного (щорічного) періодичного доходу від підписки. Це дає змогу утримувати клієнтів та отримувати періодичні доходи за допомогою платної підписки, довгострокових договорів. Підписні бізнес-моделі можуть включати різноманітні компанії (кабельне чи супутникове телебачення, радіо, вебсайти, тренажерні зали, журнальні компанії тощо)	Netflix, HotPod, Forbes, стартапи Slack, eProves
Модель «Фріміум»	компанії пропонують частину послуг безплатно, а за інші існує визначена плата. Може існувати кілька тарифних планів. Прибутки стартап може акумулювати через рекламу чи інші канали. Модель часто використовується в інтернет-компаніях	Dropbox, стартапи Grammarly, Mobalytics
Модель «Агентство»	модель, що передбачає співпрацю з іншими суб'єктами щодо надання послуг на умовах аутсорсингу (охорона, збір інформації, реклама, підбір персоналу, цифровий маркетинг, піар тощо). Зазвичай діяльність пов'язана з непрофільними послугами для замовника	Associated Press (AP), Reuters, Defense, стартапи Rentberry, Zakaz

Джерело: [11, 18]

Як бачимо, на українському ринку працюють стартапи за різними моделями.

РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ВІДКРИТТЯ МІНІ-ГОТЕЛЮ

Сьогодні в стані війни та обмеженості ресурсів альтернативою для збору коштів на реалізацію соціально важливих стартапів є залучення коштів з фандрейзингу на Big Idea, Startup Network тощо. На зараз в індустрії гостинності найбільш популярними є стартапи, пов'язані з вирішенням проблем війни. Тому в роботі було розраховано проект зі створення містечка для біженців готельного типу FreeDoHotel для вирішення проблеми відсутності комфортного недорого житла з подальшою експлуатацією як готельного комплексу.

В роботі було визначено, що сьогодні оренда житла є актуальною у всьому світі. В Україні додатковий тиск та попит створює війна та велика кількість переміщених осіб, яким потрібно житло, яке не буде дороговартісним. Але для цього потрібне будувати за новими технологіями.

Отже, пропонується готель на 80 кв м.

Рис. 3.1.Схема готелю

Цільовою аудиторією будуть на початку переміщені особи, які отримуватимуть житло за зниженими цінами. Проте через певний час цей комплекс має потенціал до залучення туристів та інших представників.

Невирішеним залишається питання – це відсутні в Україні заводу з виготовлення спеціальних модулів для будівництва готелю, тобто можливі контракти із зарубіжними партнерами. Нариклад, GROPYUS – це німецький стартап, що проектує та будує екологічні будинки. За один тиждень вони можуть збудувати цілий поверх.

Такі модулі у майбутньому можуть бути переміщені у іншу локацію, наприклад у курортну зону України. Прибутковість, яка очікується від реалізації проекту, становитиме до 25%.

Очікувані споживачі готельних послуг зазначені на рис. 3.2.

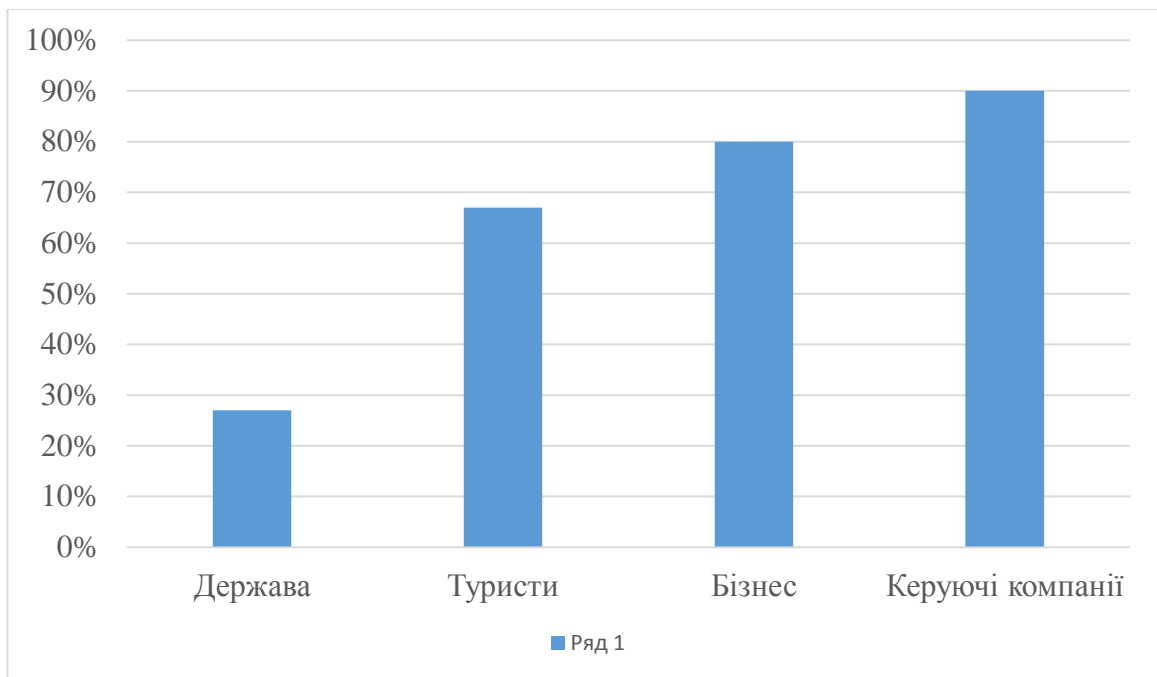

Рис. 3.2. Очікувана аудиторія проекту

Зокрема, передбачається, що проєкт уде цікавий і керуючим компаніям для поглинання. Також можлива співпраця з бізнесом щодо розміщення певних офісів.

Звісно такий готель – це добра альтернатива модульним місьечкам, які є маленькими, не мають практичної цінності після завершення війни, не передбачають використання екологічних та енергоефективних технологій.

Так може виглядати номер (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Вигляд номеру готелю

Дані представимо дані щодо операційного функціонування готелю, що планується як довгострокове житло. Індекс сезонності враховуються на рівні 75% (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Операційні дані готелю

Параметр	Визначення
Кількість сімей для розміщення	360
Житлова площа одного номера	21 кв м
Кількість модулів / номерів	40 / 150
Загальна площа	3150 м кв
Вартість 1 модуля	80000 дол США
Вартість комплексу	3 200 000 дол США
Оренда номера в готелі	від 11 дол США
Дохід на рік	Від 500000 дол США

Крім того, планується використання альтернативних джерел енергії, зокрема сонячних батарей. Ключові показники проекту представлені на рис.

ПЕРЕТВОРЕННЯ	ЕФЕКТИВНІСТЬ	ЕНЕРГОГЕНЕРАЦІЯ
Після від'їзду біженців із модульного містечка він перетворюється на міні-готель із можливістю зміни локації. Ефективність вкладеного капіталу: +30,00 % /рік	Зі стандартного модуля 30,0 кв.м., ми отримуємо близько 80,0 кв. м. житлової площі. У такому модулі розміщується чотири сім'ї	При розміщенні сонячних панелей на даху одного модуля з площею 80,0 кв.м., середня генерація складає близько 11,0 кВт/год. Цієї потужності вистачить на 100% автономності
КРІ КАПІТАЛУ : + 30 %/РІК	КРІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛОЩІ : + 266 %	КРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ : + 7 %/РІК

Рис. 3.4. Основні показники ефективності від реалізації проєкту

Таким чином, обґрунтовано відкриття міні-готелю модульного типу для довгострокової оренди.

ВИСНОВКИ

В роботі було досягнуто мету та обґрунтовано можливості впровадження стартапів в індустрії гостинності з урахуванням ризиків та перспектив, які притаманні ринку.

Для вирішення задач, перш за все, в роботі розглянуті різноманітні погляди на поняття стартапу. Нами було взяте в роботу визначення Європейської стартап мережі. Крім того, визначили особливі характеристики будь-якої стартап-компанії.

Проаналізовані відомі українські стартапи, які реалізують інноваційні бізнес-ідеї в сфері електронної комерції, автоматизації складів, створення якісного контенту музики, маркетингових рішень.

Також в роботі дослідили успішні стартапи в індустрії гостинності. Серед представлених бачимо такі відомі бренди як Airbnb, OYO Rooms, Sonder, GetYourGuide. Розвиток стартапів в значній мірі залежить від сприятливої стартап-екосистеми, з її можливостями, які створюють уряди, венчурні фонди, інкубатори. Найбільш успішними бізнес-інкубаторами України можна вважати Eastlabs, iHUB, Happy Farm, GrowthUp, Wannabiz, Voomy IT-парк та Polyteco.

В індустрії гостинності – це можуть бути коворкінги, бізнес-спейси, поєднані з рестораном. Такі кейси в Україні вже є.

Україна займає досить високі позиції в рейтингах, пов'язаних з оцінкою розвитку стартап-екосистеми. Наприклад, Stanford Graduate School of Business розробив власний рейтинг щодо власників Unicorn компаній, тобто стартап-компаній, вартість яких складає більше 1 млрд дол. Україна потрапила в топ-10 країн, які мають більше 10 власників саме Unicorn стартапів.

В Україні присутня низка фондів венчурного капіталу. Це тільки декілька, які функціонують на ринку України та фінансують інноваційні ідеї. Найбільшою популярністю користуються ідеї з впровадження технологій в

сфері здоров'я та краси (wellness), є фонди, які готові фінансувати інвестиції у розробку новітніх технологій харчування.

Далі нами було проаналізовані можливості запровадження стартапів в індустрії гостинності. Україна на сьогодні представляє інтерес для іноземних фондів (після початку війни інвестиційний інтерес знизився). Тому представлена в більшості рейтингів для моніторингу ситуації в Україні.

Україна за 5 останніх років значно покращила стартап-екосистему, тому відбувається розквіт стартапів, навіть на ґрунті війни, яка показала ефективність стартапів з переорганізації ланцюгів поставок в країні.

Показники України перевищують показники країн із середнім рівнем доходу, а саме: інституційний розвиток; людський капітал і дослідження; інфраструктура; витонченість бізнесу; знання і технології виходи; і творчі результати. На 10 пунктів Глобальний індекс інноваційності України перевищує рівень інноваційності країн Європи.

Був проаналізований рейтинг найкращих університетів з досліджень, які є основою для розвитку інноваційного середовища. До рейтингу потрапив Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Разом з тим, впровадження стартапів в будь-якій індустрії стикається і з низкою проблем та ризиків. Зокрема, запуск будь-якої ідеї, окрім фінансування, яке після початку війни значно скоротилось, потребує сприятливого ринку. Бізнес на сьогодні в Україні виокремлює низку проблем та ризиків. Найбільшими проблема підприємці відзначили – це відсутність кількості платоспроможних клієнтів, не прогнозованість ситуації в Україні, відсутність остатнього капіталу, не доступність кредитних засобів, не доступність грантових програм, які оголошені урядом, перешкоди з боку фіскалах органів.

Ринок венчурного капіталу і до війни у 8 разів був меншим ніж у Нідерландах, зокрема, зараз це фінансування майже не доступне.

Незважаючи на це, в готельно-ресторанній індустрії існує потенціал до впровадження стартапів. По-перше, на ринку функціонує багато інноваційних

готелів та рішень, іноді з дуже цінами за послуги . Є цікаві інноваційні рішення, що зробили ці компанії популярними серед споживачів.

Крім того, українські стартапи періодично представляють свої ідеї на міжнародному ринку через Глобальні конференції, остання – 2023 рік. В Україні існує грантова підтримка від EU4Business. Банки в меншій мірі готові фінансувати інноваційні ідеї, за словами CEO UKRSIBBANKa BNP Paribas Group, Саме тому в роботі були розглянуті програми для фінансування та підтримки українських стартапів в Польщі, Німеччині, Нідерландах, в США програми такої немає, але Сіліконова Долина залучає найкращі бізнес-моделі, з України в тому числі.

В Україні також популярним є фандрейзинг на Big Idea, Startup Network. На зараз в індустрії гостинності найбільш популярними є стартапи пов'язані з вирішенням проблем війни. Тому в роботі було розраховано проєкт зі створення містечка для біженців готельного типу для вирішення проблеми відсутності комфортного недорого житла з подальшою експлуатацією як готельного комплексу. На слайді представлені фінансові показники. Невирішеним залишається питання – це відсутні в Україні заводи з виготовлення спеціальних модулів, тобто можливі контракти із зарубіжними партнерами.

Окупність проєкту складе через 7 років. Оскільки доходи від такого містечка на 360 номерів складуть 500000 дол на рік за умови 75% завантаженості готелю, а також зниження ціни для окремих сімей за запитом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баженова, С., Пологовська, Ю., & Канцур, І. (2022). Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сьогодення. Економіка та суспільство, 38. URL. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-22>
2. Балацька, Н. Ю. (2020). Ресторанний бізнес в умовах пандемії коронавірусу: проблеми та напрями трансформації моделей розвитку. Інфраструктура ринку, 42, 117–123.
3. Борисов, Д. (2022). Тренди 2022. Українські реалії: Дмитро Борисов. Ресторатор. <https://www.restorator.ua/post/trendy-2022-ukrainski-realii-dmytro-borysov>
4. Гавриш О. А. Розробка стартап-проектів: навч. посіб. К. : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 188 с.9.
5. Звітність українських підприємств. URL. https://zvitnist.com/35850930_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOUDPOVDA_LNSTU_REYKARC_HOTE
6. На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення. URL/ <http://surl.li/dtbnw>
7. Поплавська, А., Батченко, Л., & Гончар, Л. (2022). Організаційно-економічні тригери збалансованого розвитку ресторанної мережі в умовах сервісної економіки. Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації, 5(1), 8-22.
8. Сак Т.В. Електронна комерція: світові тренди, діагностика, стратегічні орієнтири. Маркетинг і цифрові технології. 2021. Т.5, №3. С.30-42. URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/146>.
9. Світлична, В. Ю., Тонкошкур, М. В., & Кравцова, С. В. (2020). Туризм під час пандемії: стан та перспективи розвитку. Інфраструктура ринку, 49, 213–217.
10. Скриль В. В. Бізнес-моделі підприємства: еволюція та класифікація/ URL: Економіка і суспільство. 2016. №7. С. 490-496.

11. Смерічевський С. Ф. Business model canvas як універсальна концепція управління бізнесом компанії/ URL: Інвестиції: практика та досвід. 2017. №9. С. 11-14.
12. Стан та потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування в січні 2023 року. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-umovah-vijni-rezultati-opituvanna-v-sicni-2023-roku>
13. США, Польща чи ОАЕ. Де підняти гроші українському стартапу у 2022 році. Огляд найкращих умов. URL. <https://forbes.ua/innovations/ssha-polshcha-chi-oae-de-pidnyati-groshi-ukrainskomu-startapu-u-2022-rotsi-oglyad-naykrashchikh-umov-02122022-10221>
14. Технології розробки стартапів: навч. посіб. / за заг. ред. Н.Ю.Подальчака, Т.В.Шаповалової. Київ: МФСА. 2021. 128 с
15. Українська стартап-екосистема: місце у світі та роль у повоєнній відбудові. URL: <https://blog.liga.net/user/vdobrovolskyi/article/47930>
16. 71% стартапів залишаються в Україні – результати дослідження Startup Voice. Вікторія Тігіпко: Зараз актуальні стартапи, які допомагають споживачам не витратити зайвого. URL: <https://fintechinsider.com.ua/71-startapiv-zalyshayutsya-v-ukrayini-rezultaty-doslidzhennya-startup-voice/>
17. Amit R. Value Creation in E-Business. Strategic Management Journal. 2001. Vol. 22, 493-520.
18. Blank S. G. The startup owner's manual: The step-by-step guide for building a great COMPANY. Pescadero. Calif: K & S Ranch, Inc., 2012.3.Osterwalder A. Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers / Alexander Osterwalder, Yves Pigneur. John Wiley and Sonsp, 2013. 408 p.
19. Galasyuk, S. S. , & Naimark, K. A. (2019). Development trends of the hotel industry establishments. InA. Pawlik, & K. Shaposhnykov(Eds.), Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities (pp. 489–502). Publishing House "Baltija Publishing".

20. Gwebu, K., & Barrows, C. W. (2020). Data breaches in hospitality: is the industry different? *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 11(3), 511–527.
21. Investors Book 2021. URL: <https://investorsbook.uvca.eu/>
22. Kovtunenکو, K. V., Mamontenko, N. & Orekhova, K. V. (2018). Analysis of the Ukrainian enterprise's activity development in the hospitality service field. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 4(27), 151–158.
23. McCartney, G., & McCartney, A. (2020). Rise of the machines: towards a conceptual service-robot research framework for the hospitality and tourism industry. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 32(12), 3835–3851.
24. Stanford University Graduate School of Business Venture Capital Initiative <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6887418859096285184/>
25. Startup Ranking URL: <https://www.startupranking.com/countries>.
26. Startup Genome Ranking. URL: <https://startupgenome.com/report/gser2022>
27. State Statistics Service of Ukraine. Main Statistical Office . URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
28. The Q3 2021 Global Venture Capital Report: Record Funding Trend Held Strong URL: <https://news.crunchbase.com/news/q3-2021-global-venture-capital-report-record-funding-monthly-recap>.
29. Zott C. The business model: theoretical roots, recent development and future reasearch URL: <http://www.iese.edu/research/pdfs/DI-0862-E.pdf>.
30. Августин, Р. Р., & Деміків, І. О. (2020). Управлінські інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Ефективна економіка*, 4. URL.: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.14>